

SUPPRESSIO.

3. Suppressio Beneficii quid? T. 12. n. 32. Est prohibita, *ibidem*. Canonici potest supprimi per Episcopum; non per eius Vicarium, nec per Capitulum Sede vacante, n. 34. Dignitas sola auctoritate Pontificis potest supprimi, num. 35.

SUSPECTUS.

2. Suspecta persona, ne fugiat cum se mobili petita in iudicio, qua censetur? T. 17. n. 20. & 21.
5. Suspecti non possunt accusare, T. 1. n. 27.

SUSPENSIO.

5. Sensusio quid, & quotuplex, & contra quem ferri possit? T. 39. num. 159. & *seqq.* Datur etiam in perpetuum; sed tunc est potius depositio verbalis, num. 160. Alia est lata, alia ferenda sententia, num. 161. Alia ab Officio, alia a Beneficio, alia ab utroque simul, num. 162. Soli Clerici proprie suspendi possunt, n. 163. Superioris Monasterii suspendi quidem possunt ab Officio, hæc tamen non est proprie suspensio, n. 164. Potest etiam integra Communitas suspendi, nu. 165. Quo casu tamen non comprehenduntur Episcopi, vel alii Superiores Prelati, nisi exprimentur, n. 166.
Suspensionis nomine, absolute & simpliciter positæ in iure, intelligitur suspensio totalis ab Officio, & Beneficio, T. 39. n. 171.
Suspensionis effectus quomodo? T. 39. nu. 174. & *seqq.* Actum suspensione prohibitu exercens incurrit irregularitatem: & quando? num. 175. Actus suspensione prohibiti an, & quomodo valeant? n. 167. Sensusio a Beneficio non hoc ipso inducit suspensionem ab Officio, *ibidem*. Nec è contra, num. 168. & *seqq.* Nisi ex culpa suspensio esset perpetua, num. 170.
Suspensio quibus modis tollatur? T. 39. num. 177. & *seqq.* Lata ad tempus tollitur tempore elapso, *ibidem*. Lata per modum Censuræ tollitur per Absolutionem, num. 178. Lata per modum pœnæ tollitur dispensatione, num. 179.

SUSPENSUS.

1. Suspensi prohibentur eligere, T. 6. nu. 170. Postquam tamen sunt expresse denunciati, n. 171.

SUSPICIO.

2. Suspicio facit gradum aliquem probationis, T. 19. n. 27. Ex suspitionibus non debet aliquis condemnari, *ibidem*.

SUSTENTATIO.

3. Sustentatio honesta Clerici, quæ comprehendat? T. 5. n. 222. & *seqq.*
Sustentatio Clerici quæ dicatur? T. 25. n. 76. & *seqq.* Nobilibus, & literatis major debetur sustentatio, n. 78. & *seqq.* In computanda honesta sustentatione attendi etiam potest, ac debet circumstantia temporis, & loci, n. 80. Item consuetudo prudentum, ac timentum Deum, nu. 81. Hospitalitas quoque, honesta recreatio, ac alia ad sustentationem decentem quæ pertinent, nu. 82. Clerici in computanda honesta sustentatione sua memores esse debent, quod vivant de patrimonio Christi, & pauperum, num. 83. Error circa hoc, num. 84.

SYMBOLUM.

1. Symbolo, cur fuerit additum *ly*, *Filloque*? T. 1. num. 36. Symbolum Fidei, quid? *cir.* T. 1. n. 52. Unde dicatur *Symbolum*? num. 53. Plura Symbola

Fidei successivè fuerunt edita, num. 54. Omnia tamen in effectu concordant, nu. 55. Quatuor Symbola Fidei magis principalia enumerantur, nu. 56. Symbolum Apostolorum sic dictum, quia ab Apostolis confectum, *cit.* T. 1. num. 57. Et cur id fecerint? num. 58. Quos Articulos singuli Apostoli posuerint? num. 59. & 60. Quot articulos contineat? n. 61. & *seqq.* Symbolum Nicænum, quale? num. 64. Quale Symbolum canterur in Missa? nu. 65. In Symbolo Apostolorum, quomodo fides sufficienter contineatur? num. 66. Et cur post illud fuerit conditum Symbolum Nicænum, num. 67. Symbolum S. Athanasii, quale, & quando ab ipso compositum? num. 77. Unde habeat auctoritatem? nu. 78. & 79. Symbolum ordinare, spectat duntaxat ad summum Pontificem, num. 79. Symbolum Apostolorum, Nicænum, & S. Athanasii, quando & ex quo mysterio dicatur in Officio Divino? nu. 80. Quid sentiendum de quarto Symbolo, in capitulo *firmiter* de Constit. relato? nu. 81. Brevis explicatio hujus Symboli refatur, *cit.* T. 1. nu. 82. ulque ad num. 150.

SYNDICUS.

1. Syndicus, quid? T. 39. nu. 2. An, & quomodo differat à Procuratore, & Actore Universitatis? nu. 1. 3. & 4. Religiosi debent habere Syndicum, num. 5. Saltem de honestate, licet non de necessitate, num. 6. Monachus Abbate imperante potest esse Syndicus in rebus sui Monasterii, *ibidem*.

SYNGRAPHUM.

2. Syngrapha, quid? T. 22. num. 134.

SYNODUS.

1. Synodus est mixti juris, T. 31. num. 102. Convocatio ad Synodum pertinet ad Legem Diocesanam, num. 102. Quoad accessum ad Synodum Diocesanam subduntur Episcopis Regulares, etiam exempti, *cit.* T. 31. num. 152. Nisi subdantur Capitulis Generalibus, nec curam Ecclesie facularis gerant, num. 153.

T.

TABELLIO.

3. Tabellio esse de jure non potest Clericus, T. 50. num. 5. & *seqq.*

TACERE.

2. Tacens, an in re onerosa habeatur pro consentiente? T. 12. num. 170. 171. & *seqq.* In materia concupiscibilis tacens habetur pro consentiente, num. 177. Tacere peccatum fratris non est peccatum, sed meritorium; & quando? T. 21. numer. 21. Qui tacet, consentire videtur: & quando? T. 23. num. 107.
3. Tacens consentire videtur, quomodo intelligendum? præsertim in materia Sponsaliorum, T. 1. num. 43.
R. J. Tacens ad interrogationem alterius regulariter nec confiteri, nec negare præsumitur, C. II. R. XLIV. nu. 3. 4. à Jure legitime interrogatus, si tacet, habetur pro confesso, nu. 6. 7.
—qui ex duobus sibi objectis unum negat, ad alterum tacet, hoc fateri censetur, n. 8.
Tacere, medium est inter fateri & negare, C. II. R. XLIV. n. 3. 4.
Tacens quomodo consentire videatur, C. II. R. XLIII. num. 2. 3. 4. 5. & in quibus hæc regula fallat? *ibidem*. n. 12. ulq. 18.

quomodo

RERUM ET VERBORUM.

—quomodo non solum in favorabilibus sit intelligenda? n. 3. & 4.
—Locum habet tantum in dubiis: non ubi satis apparet tacentem consentire noluisse, n. 18.

TACITURNITAS.

2. Taciturnitas vicini non sufficit ad constituendam in ejus prædio servitutem, nisi accesserit præscriptio, T. 12. num. 172. Taciturnitas an habeatur pro consensu? nu. 170. & *seqq.* Ubi agitur de obligatione personali, taciturnitas non habetur pro consensu, nu. 173. & 177. Fallit in pluribus casibus; & quibus? n. 174. 175. & 176.
3. Taciturnitas Beneficii præhabiti vitiat Rescripta Beneficiaria, T. 5. n. 257.
4. Taciturnitas liberorum an, & quando sit signum consensu in Sponsalia? T. 1. n. 61. & *seqq.*

TACTUS.

4. Tactus impudici & oscula an, & quando solvant sponsalia? T. 1. n. 253. & *seqq.*

TALIA.

3. Talia quid? T. 39. num. 38.

TANGERE.

3. Tangere vasa, & paramenta Ecclesiastica quibus, & quomodo prohibetur? T. 40. n. 55. & *seqq.*

TELI.

5. Teli nomine quid intelligatur? T. 12. n. 167.

TEMPLARII.

3. Templariorum Ordinis origo, & interitus, T. 31. num. 46.

TEMPORALE.

- R. J. Temporalia quæ de Jure debentur, licet exigere & præstare pro spiritualibus, C. I. R. XI. num. 5.

TEMPUS.

1. Tempus longum, in Jure vocatur decennium, T. 4. num. 91. & 96. Quatum temporis requiratur, ut consuetudo contra jus aboleat Legem Civilem? n. 92. & *seqq.* Et quantum sufficiat ad inducendam consuetudinem contra jus Canonicum, seu Constitutiones Ecclesiasticas? num. 102. & *seqq.* Tempora faciendarum Ordinationum, quæ? T. 11. num. 30. & *seqq.* Tempus continuum, & utile, quod? T. 41. n. 57. Tempus utile est multiplex, nu. 58. Tempus quadriennii pro petenda restitutione concessi, uno respectu est continuum, alio utile, nu. 59. A quo tempore quadriennium illud currere incipiat? n. 60. & *seqq.* Illud non currit ignorantiam, n. 63.
2. Tempus antiquum, quod dicatur? T. 20. nu. 366. Referuntur varæ circa hoc Doctorum sententiæ, *ibidem*. Tempus immemorabile, quod? T. 26. n. 122. & 123. Tempus longum, quod censetur in Jure? T. 26. num. 148. Quantum temporis requiratur ad præscriptionem rerum tum mobilium, tum immobilium, contra privatos? num. 148. & *seqq.* Quantum temporis requiratur ad præscribendas immobiles res contra Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, aliaque loca Religiosa? num. 162. & *seqq.* Utrum Ecclesiarum res mobiles triennio usucapiantur? nu. 168. 169. & *seqq.* Quo tempore extinguantur actiones, seu præscribatur contra eas? nu. 174. & *seqq.* Tempus omne currit de momento in momentum, ubi aliud à Jure non exprimitur, T. 27. num. 111. Tempus decem dierum concessum ad appellandum, quando incipiat currere? nu. 110. & *seqq.* Decen-

dium istud currit de momento in momentum ab hora late sententiæ, n. 111.

3. Tempus breve & longum quid? T. 18. n. 186. Tempus quando currit ignorantiam? T. 31. n. 203.

4. Tempus non currit impedito, T. 1. n. 222. Tempus à Jure, si non determinatur, relinquunt arbitrio Judicis, T. 1. n. 339.

Tempus sacratum, quo nuptias solemniter celebrare non licet, quale? T. 16. nu. 11. Hoc tempore sine solemnitatibus licet contrahere, n. 12. In Germania tamen requiritur dispensatio Episcopi, n. 13.

R. J. Temporis diuturnitas in malæ fidei possessione peccatum non minuit, sed auget, C. II. R. I. num. 15. R. II. num. 11.

—tractu temporis non firmatur quod ab initio de jure non subsistit, C. II. R. X. num. 7. R. XVIII. per tot.

—temporis lapsus quantum valeat in præscriptione, C. II. R. XVIII. num. 14.

TERGIVERSATIO.

5. Tergiversatio. Vide *Collusio*.

TERRITORIUM.

R. J. Territorii nomine veniunt etiam loca exempta in favorabilibus, non in odiosis, C. II. R. XV. num. 19.

TERTIARIUM.

3. Tertiarii Religionum an, & quando veniant nomine Clericorum? T. 1. n. 27. Tertiarius ordo, origo, Regula, quæ? T. 31. num. 55.

TESTAMENTUM, TESTARI.

1. Testamentum metu gravi factum, aut ubi testes ex gravi metu detenti fuerunt, an valeat? T. 40. num. 71.

2. Testamentum valet, ad quod servus, vel infamis fuit adhibitus, quando tunc communi opinione reputatur liber, vel bonæ famæ, T. 20. num. 54. In Testamentis nequit esse testis Pupillus, vel impubes, T. 20. nu. 72. Licet postea factus sit pubes, num. 78. In Testamento de Jure Civili requiruntur septem testes, & quinque in Codicillo, T. 20. nu. 246. Consuetudo adhibendi septem testes in Testamento, qualiter dicatur aliena in Lege Divina? num. 240. Notarius, vel alius ad scribendum Testamentum alienum vocatus, nequit sibi adscribere hæreditatem, aut legatum, sub pœna falsi, &c. T. 22. n. 33. In Testamentis, aliisque casibus magni præjudicii, requiritur subscriptio testium, nec sufficit sola appositio sigilli &c. T. 22. num. 94. Testamenta, privilegia, & hujusmodi, absque sigillo non habent vim probandi, num. 97. Si defunctus in ultima voluntate sibi quid deberi significaverit, non probat, T. 22. nu. 139. Testamenta à quibus, quibusve præsentibus sint aperienda? T. 22. n. 231. Factum non revocandi Testamentum, Jure Civili est irritum: si tamen accesserit juramentum, obligat, T. 24. n. 96.

3. Testamentum quoad naturam & divisionem quid? T. 26. n. 2. & *seqq.* Testamentum definitur, nu. 2. De ejus essentia est hæresis institutio, nu. 3. Requiritur ad illud certe solemnitates, n. 4. Testamentum aliud est publicum; aliud privatum, n. 5. Aliud solemne, aliud non solemne, seu privilegium, num. 6. Aliud scriptum seu clausum, num. 7. Aliud nuncupativum, n. 8.

3. Testamenti solemniter scripti, seu clausi natura & solemnitates de Jure Civili, T. 26. n. 9. & *seqq.* Natura declaratur, num. 9. Requisita summarè recenduntur, d 3 sentur,

sentur, *nu. 10.* Testamentum solemnne scriptum debet esse in scripturam redactum, & manu propria Testatoris scriptum, vel subscriptum, *nu. 11.* Requirit septem testes idoneos; & quinam hi? *n. 12.* Religiosi & Confessarii possunt esse testes, *nu. 13.* Quamvis pro possibili abstinere debeant a ferendo Testimonio, *ibid.* Hæres non potest esse testis in Testamento, nec pater hæredis, nec fratres ejusdem necdum emancipati, *num. 14.* Bene tamen consanguinei hæredis, & famuli ac domestici ejusdem, *n. 15.* Item Legatarii, & Fidei commissarii particulares, *n. 16.* An, & quando filius possit esse testis in Testamento patris, & de contra? Et an fratres? *num. 17.* Possunt plures ex eadem domo etiam consanguinei in eodem Testamento agere testes, *n. 18.* Testis inhabilis, qui communiter creditor habilis, non invalidat Testamentum, *n. 19.* Requiritur, & sufficit, quod testes tempore, quo fit Testamentum, sint habiles, *nu. 20.* In testamento scripto testes debent esse rogati: & quomodo? *n. 21.* Debent esse debite presentes, ita ut Testatorem non tantum audiant, sed & videant, *num. 22.* Testator coram testibus consensit debet in papyro quam subscribendam exhibet, contineri suam voluntatem, *nu. 23.* Debet etiam se subscribere, vel octavum testem loco ipsius subscribentem adhibere, *num. 24.* Testes omnes manu propria subscribere debent. Limitatio aliqua pro Rusticis, *num. 25.* Qualis subscriptio de Jure Bavarico requiritur? *nu. 26.* Testes non tantum suum, sed etiam Testatoris nomen in subscriptione exprimere debent, *num. 27.* Et quomodo? *nu. 29.* Debent etiam signare Testamentum proprio sigillo, vel alieno, *nu. 29.* Qualis subscripcio & quale sigillum de Jure Bavarico requiritur? *num. 31.* Totum negotium debet uno contextu absolvi, nullo actu extraneo interveniente, *num. 33.* Exceptis actibus corporalibus necessitatibus, *nu. 34.* Compendiosa notitia, & instructio de condendo Testamento solemnne scripto, *nu. 35.* Non requiritur ad illud Notarius publicus, quamvis consultum sit ut adhibeatur, *nu. 37.* Dissuadet Testamentum solemnne scriptum, & quare? *nu. 39.* Testamentum solemnne scriptum invalidum valet in vim nuncupativi, *nu. 68.* Si hujus solemnitates habet, *num. 72.*

3. Testamenti solemnne Nuncupativi solemnitates & requisita de Jure Civili, *T. 26. n. 40. & seqq.* Requiritur ad hoc septem testes idonei, *nu. 40.* Et ad id rogati, *num. 41.* Coram quibus Testator voluntatem suam palam pronuntiat, *nu. 42.* Quacunque dein formulâ, *nu. 43.* Nec refert, an per se, vel per alium, oretentis, vel in scriptis voluntatem suam manifestet, *nu. 44.* Dummodo Testes moeneat, quod velit testari solummodo Nuncupativè, *num. 45.* Brevis instructio de faciendò Testamento Nuncupativo, *num. 46.* Notarius ad illud necessarius non est, bene tamen valde utilis, *nu. 47.* Testamentum Nuncupativum cum relatione ad schedam vel scripturam, an valeat? *num. 48. & seqq.* Valet Testamentum Nuncupativum, et si nomen hæredis non exprimitur, *nu. 52.* Dummodo alio indubabili signo, digito, v. g. præfens demonstraret, *ibid. & nu. seq.* Testamentum scriptum cum relatione ad Codicillum valet, *nu. 55.* Testamentum ad interrogationem alterius variis modis fieri potest, *num. 56.* & duobus seqq. An, & quando Testamentum ad interrogationem alterius factum, valeat? *n. 59. & seqq.* Doctrina practica ad propositum, *nu. 67.* Testamentum in ratione scripti invalidum, valet in vim Nuncupativi, *num. 68. & seqq.* Testamentum invalidum non valet in vim Codicilli, nisi Clausula Codicillaris expressè apposita sit, *num. 71.* Testamentum scriptum ex defectu solemnitates invalidum,

nec in vim Nuncupativi valet, neque hujus solemnitates habet, *n. 72. & seqq.*

3. Testamentum ad interrogationem alterius, an, & quomodo fieri possit, ac valeat? *T. 26. num. 56. & seqq.*

Testamenti solemnitates qualiter necessaria in Foro externo? *T. 26. num. 74. & seqq.* Solemnitates in Foro externo sunt de substantia Testamenti, *num. 75.* Doctrina practica, *num. 76.* Testamentum defectu solemnitates nullum, valet quoad legata, si hæres ab intestato fatetur, se ipsum audivisse defuncti voluntatem, *num. 77. & seqq.* Si negat, se aliquid à Testatore audivisse, potest ei offerri juramentum, *num. 79. & seqq.* Si hæres ab intestato non interfuit ultimæ voluntati, tunc corruente Testamento corruunt etiam Legata, *num. 81. & seqq.* Testamentum minus solemnne valet etiam in Foro externo, casu quo hæres ab intestato ipse percepit, & fatetur defuncti voluntatem, *num. 83. & seqq.* Leges solemnitates præscribentes fundantur in præsumptione fraudis, *num. 87. & seqq.* Hinc non se extendunt ad Testamentum confessorium à parte adversa, *num. 87. & seqq.* Neganti hæredi ab intestato, se interfuisse Testamentum, potest offerri Juramentum, *num. 90.*

Testamenti solemnitas quomodo necessaria pro Foro interno? *T. 26. nu. 91. & seqq.* Enarratio Doctores docentes solemnitates pro Foro interno esse necessarias, *num. 92.* Probatio eorum, *nu. 93. & seqq.* Doctores, & fundamenta decentium solemnitates Testamenti etiam in Foro interno esse necessarias, *nu. 95.* Allegatur sententia media, *n. 96.* Statuitur Authoris, videlicet, quod in casu, quo ipse hæres ab intestato interfuit Testamento, defunctique voluntatem percepit, valet in Foro interno, Testamentum solemnitate carens, *n. 97. & seqq.* Et si id neget, dummodo revera interfuit, & adiverit voluntatem defuncti, *nu. 99.* Valet in Foro interno tam quoad Legata, quam quoad hæreditatem, *num. 101. & num. 98.* Hinc potest tam hæres institutus, quam Legatarii tutâ conscientia relicta in tali Testamento hæreditatem, vel Legata accipere, vel renungere, *n. 102.* Tenueritque hæres ab intestato ea illis restituere, *num. 103.* Quod si non faciat, possunt hæres, & Legatarii scripti uti occultâ compensatione, vel agere contra eum, *n. 104. & seqq.* Testamentum solemnitate carens, cui hæres ab intestato non interfuit, valet in Foro interno, nisi hæres ab intestato excipiat, *nu. 106.* Parit obligationem naturalem Testamentum solemnitate carens, *n. 107. & seqq.* Probatur per extensum, quod Testamentum solemnitate carens valeat in Foro interno, *ibid. & seqq.* Testamentum solemnitate carens, post Judicis sententiam, nec in Foro conscientia amplius valet, *num. 118.* Corollarium & doctrina practica, *n. 131. & seqq.*

3. Testamenti solemnitas de Jure Canonico requisita, *T. 26. n. 133. & seqq.*

Testamentum privilegium ad pias causas quid? *T. 26. num. 136.* Est in utroque Foro privilegium, *n. 138. & seqq.* Etiam de Jure Civili Testamentum ad pias causas est privilegium, *num. 142.* In Testamento ad pias causas requiruntur saltem duo testes legitimi, casu quo aliunde non constat de voluntate Testatoris, *num. 143.* Duo testes non sunt de substantia Testamenti ad pias causas, *num. 144. & seqq.* Debent in eo adesse saltem ea, quæ requiruntur de Jure naturæ, *num. 146.* Valet quando sine omni teste adest manus propria Testatoris: vel si hæres ab intestato ipsemet audivisset defuncti voluntatem, *num. 147.* Item si hæres institutus pius, v. g. pauper solus audivisset defuncti voluntatem, *nu. 148.* Doctrina practica ad propositum, *num. 149.* Valet

Valet etiam, solo nutu ad interrogationem alterius factum, *n. 150.* Ac etiam si incertus hæres instituitur, vel alterius arbitrio committitur, *num. 151.* Si aliunde non constat de voluntate Testatoris, necessarii requiruntur duo testes, *num. 152.* Doctrina practica pro confessoriaris, *n. 153.* Testes in Testamento pio non necessario debent esse rogati, *num. 154.* Potest etiam mulier esse testis, *num. 155.* An & quando sufficiant testes, qui solo Jure Civili, non item purè naturali sunt inhabiles ad testificandum, *num. 156. & seqq.* Ubi valet Testamentum ad pias causas, valet etiam legata profana inserta, *num. 164. & seqq.* Corruente Testamento profano, valet Legata pia eidem inserta, *num. 164. & seqq.* Testamentum imperfectum dupliciter dicitur ratione voluntatis, & ratione solemnitates, *num. 166. & seqq.* An, & quando valeat ad causas pias? *n. 168. & seqq.* Testamentum ad pias causas, est magis privilegium, quam inter liberos, *nu. 175.* Doctrina practica, *n. 176.* Quomodo faciliter fieri possit Testamentum ad pias causas? *n. 177.* Testamentum ad pias causas est mixti Fori, *nu. 178.* Non valet si in eo non est institutus hæres aliquis, *n. 179.*

3. Testamentum imperfectum quid, & quotplex? *T. 26. num. 166. & seqq.* An, & quando valeat ad causas pias? *n. 168. & seqq.*

Testamentum privilegium parentum inter liberos quid? *T. 26. num. 180.* Est privilegium pro utroque Foro, *nu. 181.* Requiritur tamen ad illud solemnitas aliqua Civilis, *nu. 182.* Designatæ in eo portiones pro liberis non debent numeris Arithmetice, sed distinctè verbis exprimi, *n. 183.* Requiritur etiam ut dies & annus, nec non propria liberorum nomina clarè apponantur, si in scriptis sit Testamentum, *num. 184.* Patris subscriptio non est necessaria, si ipse totum Testamentum scripsit, *nu. 185.* Si alius scripsit, sufficit & requiritur, ut vel parens subscribat, vel omnes liberi, *n. 186. & seqq.* Testamentum nuncupativum inter liberos requirit duos testes, *num. 188.* Qui non necessario debent esse rogati, possuntque esse fœmineæ, *nu. 189.* Potestque parens liberos inæqualiter instituire, *num. 190. & seqq.* Dummodo cuius legitimam relinquat titulo hæredis, *nu. 192.* Testamentum inter Liberos requirit aliquas Juris solemnitates, *nu. 193.* Inter quas est dicta legitima portio, *nu. 194. & seqq.* Testamentum inter liberos non valet, in quo nullus est institutus hæres, *n. 199.* Aliud est querere, an valeat Testamentum, in quo nullus est hæres: & aliud ubi nullus vel plures ex liberis non instituantur titulo hæredis, *num. 200. & seqq.* Quando Testamentum inter liberos non valet in vim Testamenti, valet tamen ut Codicillus, *nu. 202.* Testamentum minus solemnne inter liberos non valet quoad extraneas personas institutas pro hæredibus, *nu. 203.* Valet tamen Legata in eo extraneis facta, *nu. 204. & seqq.* Testamentum patris inter liberos illegitimus non est privilegium, *num. 208.* Bene tamen Testamentum matris, *nu. 209.* Practica instructio circa Testamentum inter liberos, *n. 210.*

3. Testamentum privilegium militis nullam requirit solemnitates, si in expeditione bellica fit, *T. 26. n. 212.* Qui urbem obident, vel obessam defendunt, in expeditione bellica esse censentur, *num. 213.* Militis Testamentum in Castris quidem, sed abique expeditione bellica existentis requirit saltem duos testes, *n. 214.* Extra castra factum exigit ordinarias solemnitates, *n. 215.* Factum etiam in expeditione bellica requirit duos testes, si non aliunde quam per testes probari potest, *num. 216.* Enumerantur alia privilegia Testamenti militum competentia, *n. 217.*

3. Testamentum privilegium Rustici requirit septem

testes si haberi possunt, aliàs sufficienti quinque, *T. 26. num. 218. & seqq.* Quales debent esse in Testamento Rustici, *n. 220. & seqq.* Privilegio Testamenti rustici, an etiam gaudeant Nobiles, *n. 222. & seqq.* Testamentum privilegium tempore pellis secundum aliquos nullam requirit solemnitates, *nu. 224.* Secundum alios, requirit quinque testes, *num. 225.* Verius est requiri septem testes, *nu. 226.* Tempus pellis & tempus belli non sunt idem, *num. 228.* Si pellis ita fœvit, ut septem testes haberi nequeant, sufficiunt pauciores, *n. 229. & seqq.* Quid de Jure Bavarico? *n. 232.*

Testamentum privilegium Principi oblatum vel coram eo factum quid? *T. 26. num. 223.* Potest etiam coram deputatis à Principe fieri, vel eis offerri, *n. 234.* Propriè loquendo Testamentum Principi oblatum, & coram Principe factum non est idem, *nu. 235. & seqq.* Utrumque tamen valet absque omni solemnitate, *nu. 237.* Dummodo constat, & probari possit, quod sit oblatum, *num. 238.* Ad quod probandum sufficiunt duo testes, *num. 239.* Potest Principi offerri testamentum etiam clausum, *num. 240. & seqq.* Quomodo oretentis fieri possit, ac debeat testamentum coram Principe? *n. 242.* & quomodo in scriptis eidem offeratur? *n. 243.*

Testamentum privilegium ad acta datum, vel coram actis factum seu Judiciale quid? *T. 26. num. 244.* Potest fieri coram quovis Judice, *nu. 245.* Et si Assessores, vel Actuarius secum non habeat, *n. 246. & seqq.* Valide etiam fit coram Judice incompetente, *nu. 248.* Doctrina practica, *nu. 249.* Validum est testamentum ad acta, quod coram deputatis à Judice extra damnum Judicii in Domo testatoris, v. g. fit, *num. 250. & seqq.* Ut ritè fiat testamentum coram Judice debet requiri, *nu. 255.* Testamentum ad acta valet absque omni solemnitate, *num. 256.* Dummodo aliunde constat, quod revera datum sit ad acta, *num. 257.* Testamentum in loco Judicii coram Judice consistente in communitate factum, non requirit testes ad probandum, quod sit ad acta datum, *num. 258.* Idem est si sit extra locum Judicii coram deputatis, *nu. 259.* Sufficit, quod duo ex communitate deputentur etiam sine actuario: vel unus cum actuario, *num. 260.* Vel unus sine actuario, adhibitis tamen duobus testibus, *num. 261.* Si Testamentum coram Judice particulari personam publicam, vel assessores secum non habente fiat, debent adhiberi duo testes, *num. 262. & quare? num. 263.* Testamentum coram solo Judice non valet, *num. 264.* Testamentum coram solo actuario, vel etiam coram privato an valeat si duo adhibeantur testes, *n. 265. & seqq.* Testamentum potest etiam in scriptis clausum dari ad acta, *n. 268.* Ac etiam per Procuratorem vel alium tertium ad acta mitti, *num. 269. & seqq.* Quamvis in praxi tutius sit ut ipse testator tradat, *num. 273.* Testamentum ad acta suadetur, *n. 274.* Et ostenditur, quomodo practicè tam in scriptis, quam oretentis, in & extra locum judicii fieri possit, *num. 275. & seqq.* Etiam ille, qui legere & scribere nescit, Testamentum in scriptis clausum ad acta dare potest, *n. 278.*

3. Testamentum facere quinam possit? *T. 26. n. 279. & seqq.* Potest quilibet, qui de jure non prohibetur, *num. 279.* Factio Testamenti competit de Jure naturæ & gentium, *n. 280.* Jure naturæ Testamentum facere nequeunt infantes, *num. 281. & seqq.* Furiosi, & omnes alii usu rationis carentes, *n. 283.* Tempore quo caret usu rationis, *num. 284.* Possunt facere Testamentum tempore lucidi intervallii, *nu. 285.* Et quomodo? *nu. 286.* Quomodo probandum & judicandum lucidum intervallium? *n. 287. & seqq.* Muti & surdi an & quando possint facere Testa-

Testamentum? n. 289. & seq. Coeci validè testantur, num. 291. De Jure Civili testari non possunt impuberes, num. 292. & seq. Neque Autoritate Tutoris, nu. 294. Filiifamilias etiam cum consensu Patris nequeant testari de bonis profectitiis, vel adventitiis, n. 295. & seq. Bene verò de peculio castrensi, vel quasi castrensi, num. 298. Mancipia ac servi propriè dicti testari non possunt, nu. 299. Capti ab hostibus an & quando facere possint Testamentum? num. 300. & seq. Obsides non possunt testari, nisi eis permittatur, num. 302. De Clericis & Religiosis remissivè, n. 303. Damnati ob libellum famosum testari nequeunt, num. 304. Idem est de damnatis ad mortem, nu. 305. Quamvis hodie contrarium etiam probabile sit, num. 306. Incarceratus ad mortem ante sententiam validè testatur: imò etiam post illam, si ab ea appellavit, n. 307. Deportati & Banniti à Cæsare testari nequeunt, n. 308. Bene tamen relegati & Banniti ab Imperii Principe, nu. 309. Rei criminis lætæ Majestatis & proditores non possunt testari, num. 310. Idem est de Hæreticis, nu. 311. Excipit Hæreticos in Germania, *ibid.* Testari non possunt percussantes Cardinalem, num. 312. Usurarii manifesti, num. 313. Nisi ante mortem resituant vel cautionem præsentent, nu. 314. & seq. Item contrahentes incestuosum matrimonium, num. 316. Prodigii, num. 317. & seq. Excommunicati tamen & infames testari possunt, num. 319. Ex natura inhabiles ad testandum etiam ad causas pias testari nequeunt, nu. 320. De Jure Civili tantum inhabiles possunt testari ad causas pias de bonis, quorum dominium retinent, num. 321. & seq.

3. Testamentum Clericorum sæcularium, T. 26. num. 326. & seq. Clerici testari possunt de bonis patrimonialibus, & quasi patrimonialibus seu industrialibus, num. 326. Ac patrimonialibus, num. 327. & seq. De bonis Ecclesiasticis superfluis nec ad causam piam testari possunt de Jure, num. 329. Bene tamen de consuetudine, nu. 330. & duobus seq. Ad causas profanas de Bonis Ecclesiasticis superfluis vel consuetudinis nec validè, nec licitè testari possunt clerici sæculares, num. 333. & seq. Consuetudo ad causas profanas testandi cur taceretur, nu. 350. Probabilis est, eam nullibi inventi, nu. 351. Hæreticos profani nec ex Testamento, nec ab intestato accipere vel retinere possunt bona Ecclesiastica superflua, num. 353. Si sciunt, vel prudenter præsumere possunt, ea esse talia, nu. 354. Secus si ignorant, num. 355. Doctrina practica ad hoc, num. 356.

3. Testamentum Religiosorum, T. 26. n. 357. & seq. Religiosus nequit facere Testamentum, *ibid.* Neque ad causas pias, num. 358. Neque cum licentia superioris, num. 359. Nec aliam ultimam voluntatem facere possunt Religiosi, num. 360. Religiosi non Professii seu Novitii testari possunt, num. 361. Non tenentur ad formam Concilii Tridentini, nu. 362. & seq. Testamentum ante professionem factum post professionem subsistit, n. 364.

Testamentum præteritum reciprocum, seu mutuum conjugum, T. 26. num. 365. & seq. Testamentum reciprocum etiam à non conjugibus, *ibid.* Conjuges in Testamento reciproco possunt vel se invicem instituire hæredes, nu. 366. Vel sibi invicem usufructum relinquere, num. 367. Debent tamen Prohibus relinquere legitimam, *ibid.* In ordine ad quam, quomodo utiliter clausulare possint Testamentum conjuges, demonstratur practicè, nu. 368. & seq. Testamentum reciprocum inter conjuges condendi modus & formulæ, nu. 371. & seq. Dispositio de usufructu omnium bonorum quomodo intelligenda? num. 373. Non comprehendit legiti-

mam, n. 374. Si unus conjux alteri relinquit usufructum omnium bonorum, quomodo interpretanda dispositio? num. 375. & seq. Testamentum reciprocum à quovis conjuge pro parte sua liberè revocari potest, etiam inscio ac invito altero, num. 381. Si una pars clandestinè revocat, censetur etiam plerumque ab altera tacitè revocatum Testamentum, nu. 382. Varii modi, ac instructio practica faciendi Testamenta conjugum tam reciproca, quam alia, usque ad num. 393.

3. Testamenti Desitutio quid, & quomodo fiat? T. 26. n. 731. & seq.

Testamenti Irritatio quid & quomodo fiat? T. 26. n. 731. & seq.

Testamenti Revocatio & mutatio. Vide Revocatio Testamenti.

Testamenti Ruptio quid, & quomodo fiat? T. 26. n. 735. & seq.

R. J. Testamenti causa est favorabilis Actori, C. II. R. XI. num. 10.

Testamentum ab amente, impubere &c. factum, non convalescit, si postea fiat rationis compos, aut pubescat, C. II. R. XVIII. n. 5.

Testamentum impugnavit ut inofficiosum, aut falsum, nihil percipit ex illo, C. II. R. XXXVIII. nu. 6. Secus si impugnat ut minus solemne, *ibid.*

Testamentum rite confectum, non revocatur per aliud imperfectum, C. II. R. LII. n. 6.

Testamentum minus solemne ad pias causas validum, facit etiam valere legata profana, C. II. R. XLII. num. 10.

Testamento invalido legata pia valent, C. II. R. XLII. n. 12. & 15.

Testatus partim, & partim intestatus nemo potest decedere, C. II. R. XXXV. n. 12.

TESTIS

1. Testis si quandam falsitatem adjicit suo testimonio; an dictum ejus reprobetur in totum? T. 3. n. 180. & 181. Testes ut probent consuetudinem quæ conjunctim deponere debeant? T. 4. num. 179. Et cuius ætatis esse debeant, quando deponunt de consuetudine immemoriali? num. 180. Testium depositio eandem vim probandi obtinet, ac fides instrumentorum, T. 29. num. 99. Testibus potest probari metus; & qualiter? T. 40. nu. 89. & seq. Magis est credendum duobus testibus de metu attestantibus una cum existente conjecturâ, quam mille negantibus, nu. 89. & 90. Testes debent reddere rationem dicti sui, n. 90.

2. Testes lite non contestata non debere recipi, est Regula, T. 6. nu. 2. In certis tamen casibus possunt testes ante litem contestatam recipi, nu. 4. & seq. Et quæ generatim ad hoc requirantur? nu. 5. Possunt testes recipi ante litem contestatam in Judiciis summaris, n. 6. Item si adit periculum, ne testimonii facultas pereat: ut si timeatur de testium morte, vel absentia diuturnâ, num. 7. Tale periculum Judicis arbitrio relinquatur discernendum, nu. 8. & 10. Quid de senibus septuagenariis? *ibid.* ac de illis, qui sunt quinquaginta quinque annorum? n. 8. & 9. Aut vixantur infirmitatibus? nu. 10. Etiam ob alias consimiles causas possunt testes recipi, lite non contestata, n. 11. Ut si timeatur sit, ne ob moram longiorem testes obliviscantur rerum gestarum, nu. 12. Testibus sic receptis ante litem contestatam, tenetur Actor intra annum convenire adversarium, aut talem receptionem testium denunciare, nu. 14. Alioquin attestaciones testium sunt invalidæ; & quomodo? num. 15. Possunt testes recipi ante litem contestatam in casu contumaciæ Rei, estque periculum in mora, n. 16. Quid, si ipsemet Actor contumaciter se absentet? n. 18. Item

Item quando ad instantiam partis sit receptio Testium ad perpetuum rei memoriam? num. 19. & 20. Et quando agitur per viam impositionis super aliquibus excessibus, num. 21. & 22. In causis criminalibus criminaliter intentatis, nunquam recipiuntur testes ante litem contestatam pro instituenda futura accusatione, n. 24. & 25. Secus, quando agitur de crimine solum civiliter, n. 26.

2. Testium receptio ad juramentum est actus judicialis, T. 9. nu. 76. Et nequit validè fieri diebus Feriatis, *ibid.* Nisi aliud necessitas, vel pietas suadeat: quod exemplificatur, n. 77. An testes possint examinari, eorumque depositio judicialiter recipi diebus Feriatis, si antea præstiterunt juramentum? num. 78. & 79. Ponitur sententia negativa, *ibid.* Sententia affirmativa est in praxi recepta; ejusque ratio, n. 79.

Testes affirmativè deponentes, præstiterunt aliis negativè deponentibus, T. 12. nu. 235. Probatio illa censetur melior, quæ fit per testes plures, simulque honestiores, ac magis verisimilia deponentes, n. 233. & 234. Ei qui meliorem rationem scientiæ assignant, n. 236. Et quorum dicta consonant Juri communi, num. 237. Si per testes probatur aliud, quam est deducendum in iudicium, non valet eorum dictum, T. 19. n. 32. Unius Testis depositio probat quando nemini nocet, & alteri prodest, T. 19. n. 62. Ex probationibus per testes, quæ censetur melior? T. 19. nu. 97. Probatio per duos testes, præfertur communi opinioni viciniæ, ac uni Testi cum fama, n. 85. Probationes ex testium depositionibus recipi non possunt nisi citato, & præsentè, si voluerit, adversario, T. 19. n. 115.

2. Testes producere post publicationem attestacionum regulariter non licet, T. 19. n. 149. Saltem super eisdem articulis, vel directè contrariis: alia secus, num. 150. & 151. possunt tamen tunc nova Instrumenta produci, num. 149. & 152. Disparitas inter productionem Testium, & Instrumentorum, num. 153. Dantur complures casus, in quibus post publicationem attestacionum possunt super istis articulis testes produci quorum duodecim enumerantur, nu. 154. 157. & seq. Testes de novo reperi, possunt produci post conclusionem in causa, n. 163.

Testes, & Attestaciones, quid? T. 20. n. 2. Ex parte testium, quid generatim requiratur? nu. 3. & seq. Testes non sunt examinandi, nisi jejuni de honestate, n. 4. In testibus sex sunt consideranda; nempe conditio, sexus, vita, num. 5. Item ætas, dignitas & fortuna, n. 6.

Testis idoneus, quis? T. 20. num. 7. Vocatur etiam Testis Legitimus, & Testis integer, nu. 8. Omnes censentur testes idonei, nisi expresse per Leges reproberentur, n. 9. Testis idoneus, an sit idem, ac Testis omni exceptione major? n. 10. & 11.

Testis minus idonei, qui? T. 20. num. 12. Vocantur etiam Testes inhabiles, *ibid.* Testes reprobandi vel ex vitio personæ, vel ex dictis suis, num. 13. Exceptiones contra testes, quotuplicis generis sint; & quando proponendæ? nu. 14. & n. 539. Vitium personæ in Testibus oritur vel ex natura rei, vel ex Juris dispositione, nu. 15. Eorum qui ex Juris dispositione sunt testes minus idonei, diversa sunt genera & quæ? num. 16. Inhabilitates testium alia possunt per partes remitti, alia non: & ipsarum exempla, n. 17. 18. & 21. Judex tenetur inquirere de conditione testium, num. 19. Possitque ex officio repellere testem, quem novit inhabilem inhabilitate per partes non remissibili, num. 20. Alias inhabilem nequit repellere nisi ad instantiam partis; & cur? n. 21. Testis à Judice interrogatus, an sit criminofus, vel aliunde inhabilis ad testificandum, an teneatur respondere? T. 22. num. 22. & seq.

Anaclei Reiffenstuel Repertorium.

Tenetur testis respondere de illis, quæ ipsum reddunt inhabilem ad testificandum, simulque crimen ipsum non detegunt, n. 24. Alias secus, num. 25. & 26. Si tamen respondeat de concernentibus suam turpitudinem, creditur ipse, n. 27. Et quid, si hæc quis confiteatur, ne cogatur ferre testimonium? n. 28. Testes inhabiles quandoque admittuntur, non quantum ad probationem; sed quantum ad præsumptionem faciendam, T. 20. n. 76. & 79.

2. Testis infamis, quis? T. 20. nu. 30. Infames, quoniam censentur? n. 37. 38. & seq. An, & quando infames repellantur à ferendo testimonio? num. 42. & seq. Infames infamia juris non admittuntur ad testificandum, tam in causis criminalibus, quam civilibus, num. 42. Possuntque ex officio Judicis, etiam parte non opponente, repelli à ferendo testimonio, num. 45. Etiam si sint de crimine emendati, n. 46. Infamia repellens quæpiam à testificando, pro quo tempore attendi debeat? num. 47. & 48. Infames infamia facti an, & quando excludantur à ferendo testimonio? n. 49.

Testis criminofus, an, & quando, sit repellendus à ferendo testimonio? T. 20. n. 55. & seq. Præsertim in causis criminalibus criminaliter mortis? num. 61. & seq. In his requiruntur testes carentes omni suspitione, & macula, num. 61. & 62. Cur Judex criminofus non infamis, neque per exceptionem partis repelli à iudicando; bene tamen testis criminofus à testificando? n. 63. Ad repellendum testem criminofum non sufficit obijcere crimen in genere, n. 66. Vide supra §. Criminosus.

2. Testes in Judio, an possint esse servi? T. 20. nu. 69. & seq. Saltem Adscriptitii, & Originarij? num. 71. Testes an possint esse Pupilli, & Impuberes? num. 72. & seq. Vide supra §. Servi & §. Pupilli, & §. Impuberes. Pubes minor tamen viginti annis, non potest esse testis in causis criminalibus, bene tamen in civilibus, num. 80. & seq. Pubes major viginti annis, non repellitur à testimonio, etiam in causis criminalibus, num. 83. Vide supra §. Pubes. Mulier, an possint esse rei is, necne? num. 84. & seq. Vide supra §. Mulier. Pauperes, vilescque personæ, an repellantur à testimonio in iudicio ferendo? num. 94. & seq. Vide supra §. Pauper. Testes, an possint esse parentes pro Filiis; & è contra? T. 20. num. 102. & seq. Testes utrum possint esse conjuges, consanguinei, & affines ad invicem? n. 113. & seq. Testes idonei, an sint Domestici, necne? nu. 120. & seq. Vide supra §. Domestici. Testis inimicus, an & quando sit repellendus? T. 20. num. 122. & seq. Vide supra §. Inimicus. Testes in Judio an possint esse parentes adversus Liberos suos; & è contra? T. 20. num. 144. & seq. Vide supra §. Parentes.

Testes an, & quando possint esse Laici adversus Clericos? T. 20. nu. 160. & seq. Vide supra §. Laici. Testes adversus Laicos, an, & quando possint esse Clerici? num. 168. & seq. Testes in Instrumentis sæcularium non possunt esse Clerici, *Can. quædam*. 14. q. 2. & quomodo istud intelligendum? nu. 183. & seq. Testis magis idoneus est Clericus, quam Laicus; sicut regulariter, nu. 180. & 181. Vide supra §. Clerici an sint admittendi.

Testis an quis esse possit in causa propria, seu ex qua commodum suum dependet? T. 20. num. 186. & seq. Regula est. Nullus idoneus testis in re sua intelligitur, nu. 186. Testis debet carere omni suspitione falsitatis, *ibid.* Testis in propria causa non est idoneus, etiam si deponat in mortis articulo, n. 187. Aut in ultima voluntate debitam sibi pecuniam significaverit, *ibid.* Testis etiam ille est idoneus, qui habet interesse in causa, num. 188. Advocatus,

Procurator &c. nequit esse testis in causa, qui patrociniū gessit, *num. 189.* Neque illi, qui habent simile negotium huic, ad quod testes inducuntur, *nu. 190.* Ad faciendam videlicet plenam probationem: secus, ad aliqualem præsumptionem, *num. 191.* Regula illa limitatur, si testis cum juramento protestetur, se nolle commodum sentire ex sua depositione &c. *n. 192.* Et in testibus multum legalibus, *n. 193.* Ac in causis modici emolumenti, *num. 194.* Et ubi testis deponit de facto proprio, ad utilitatem aliorum tantum, *n. 195.* Item in Instrumentis &c. *num. 196.*

2. Testes in causa propriæ Ecclesiæ, an possint esse Clerici, vel Prælatus ejusdem Ecclesiæ? *T. 20. nu. 197. & seqq.* Vide supra *ψ. Clerici an possint &c.* Testes in causa Universitatis, v. g. Civitatis, Oppidi &c. an possint esse illi, qui sunt membra illius Universitatis, *nu. 211. & seqq.* Testes de Universitate possunt repelli in causis illis, ubi commodum inde resultans, tangit singulos de Universitate: ut in lite super nemore, vel pascuis &c. *nu. 219.* Vel quando agitur de prædio, aut vinea, cujus proprietates est Universitatis, usufructus autem singulorum, *num. 220.* Aut quando lite perditā, in singulos de Universitate venit imponenda certa Collecta, *n. 221.* Idem dicendum in causis civilibus arduis, & magni præjudicii, *num. 222.* Testes de Universitate num sint generaliter, seu directè admittendi ad testificandum in negotiis Ecclesiæ, vel Universitatis fuz; aut tantum in defectu aliarum probationum? *T. 20. nu. 223. & seqq.* Quando admittuntur in subsidium, plene probant, *nu. 128.* Alias non sunt omni exceptione majores, *nu. 229.* Testibus de Universitate, minus credentes in concursu aliorum testimonium ipsis contradicentium, *n. 230.*

2. Testes quot requirantur ad legitimam probationem? *T. 20. num. 231. & seqq.* Regula est, ad legitimam probationem requiri, & sufficere duo testes, *num. 231.* Et quidem in qualibet causa, tam profana quam Ecclesiastica, imo & in criminali, *nu. 232.* Dummodo illi duo testes sint omni exceptione majores, *n. 233.* Testium numerus potest supplere ipsorum defectus in causis civilibus, & criminalibus, & civilibus arduis, *n. 235.* Dantur nihilominus certæ causæ, in quibus plures, quam duo testes requiruntur; & quæ? *T. 20. num. 236. & seqq.* Dicitur illud, *In ore duorum, vel trium testimonium stat. omne verbum;* proponitur, ac declaratur, *nu. 237. 238. & 239.* Consuetudo adhibendi septem testes in Testamento, qualiter dicatur esse aliena à Lege Divina? *nu. 240.* In purgatione Canonica plures requiruntur testes; & cur? *num. 241.* In causa Divortii ob impotentiam viri, septem requiruntur testes, *num. 242.* Ad condemnationem Episcopi Cardinalis requiruntur septuaginta testes; istud tamen non observatur in practica, *num. 243. & 244.* De Jure Civili in Testamento requiruntur septem testes, & quinque in Codicillis, *num. 246.*

Testis unus, quantumvis legitimus, regulariter non probat, neque sufficit ad decisionem causarum, *T. 20. nu. 247. & seqq.* In quacunque Dignitate is sit constitutus, *num. 248.* Idque procedit etiam de jure Divino, *nu. 249.* Testimonium unus non caret omni effectu, *nu. 250.* Quia inducit præsumptionem, *ibid.* Et facit indicium sufficiens ad inquirendum, & citandum, & ad torturam, *n. 251.* Testis unus legitimus facit semiplenam probationem, *T. 20. nu. 252.* An in nullo prorsus casu sufficiat testimonium unius, ad plenam probationem, seu terminationem causarum? *num. 253. & seqq.* Papa ex certis casibus potest statuere, ut credatur uni testi, *num. 256.* An hoc ipsum possint statuere alii

Principes, superiores non recognoscentes, *num. 257.* Et quid de consuetudine particulari locorum? *ibid.* Testi uniplex creditur, quando non agitur de alterius præjudicio, *num. 258.* Potā, quod aliquis sit baptizatus, ordinatus, Ecclesia consecrata &c. *num. 259.* Dummodo probatio, v. g. Clericatus, nemini præjudicet, alias secus, *num. 260.* Testis unus sufficiens probat, quod mortuus dederit signa poenitentiae, sicque possit absolvi, *num. 261.* Sufficit etiam testis unus, quando agitur de impediendo peccato &c. *num. 262.* Ac in denunciatione inhabilitatis ad Ordines, vel Beneficium obtinendum: Secus, si Beneficium cuiquam jam fuisse collatum, *n. 263.* Creditur dicto unius testis de consensu partium, *n. 264.* Aut quando Testator ita præcepit, *n. 265.* Item ad probandam innocentiam inquisiti, denunciati &c. quod limitatur, *nu. 266.* Idem dicendum in causis, in quibus nullo modo, aut difficulter plures testes haberi possunt, *n. 267.* Sic creditur dicto Interpretis, *ibid.* Et quando agitur de indicis, seu declaratione mentis disponentis, *n. 268.* Testis unus, attestans in individuo de mente alterius, facit indicium, *ibid.* Testis unus probat concurrente simul fama, arbitrio tamen Judicis, *nu. 269. & 404.* Vel quando accedit juramentum suppletorium personæ principalis, aut concurrente alia adminicula, *nu. 270.* Officialis jurati testimonio creditur in his, quæ pertinent ad suum officium, *num. 271.* Idque exemplificatur in Nuntio publico, *num. 272.* Ponderatore publico, *num. 273.* Medico, Archidico, Agrimenfore, & similibus, *n. 274.* Statut Notarii publici testimonio de gestis à se ipso, *num. 275.* Testis unus sufficit in probanda verisimili causa ignorantie, *num. 277.* Testimonio solius Papæ creditur, quando deponit de facto proprio, *nu. 278.* Idem dicendum de Imperatore, & Rege, *n. 279.* Cardinali asserenti, se esse Legatum Papæ, creditur, *ibid.* Testis unicus sufficit in causis levioribus, *num. 280.* Sicut & ad leviores penas delinquentibus imponendas; idque exemplificatur, *n. 281.*

2. Testes singulares, qui & quotuplicis generis sint? *T. 20. num. 282.* Testes alii vocantur *Testes testes;* alii *Testes singulares;* & qui sint? *num. 282. & 283.* Testium singularitas potest induci secundum omnia decem Prædicamenta, *num. 284.* Ea est triplex, *num. 285. & seqq.* Regula est, quod testes singulares non probent, *T. 20. num. 289. & seqq.* Testes singulares tantum probant mille, quantum unus, *num. 289.* Regula hæc vel maximè procedit in testibus singularibus, singularitate oblativā, seu adversativā, *num. 291.* Nequit illis deferri juramentum in supplementum, *nu. 292.* Melius est habere unum testem, quam plures singulares singularitate oblativā, *num. 293. & 291. & 292.* Testes singulares singularitate diversificativā, plene non probant, *num. 294.* Quamvis singuli eorum probent tantum, quantum unus, *num. 294. & 295.* Sicque ex eorum depositione oritur semiplena probatio, quidquid nonnulli contradicant, *num. 295. & 296.*

Testes singulares singularitate adminiculativā, an probent? *T. 20. num. 297. & seqq.* Probant in causis civilibus idem factum genericum, seu successivum: & hujus ratio, *num. 297. & 298.* Idque declaratur exemplis, *num. 299. & 300.* Possessio, juridictio, & similia, possunt probari per testes singulares singularitate adminiculativā, *ibid. & num. 303.* Jura indistinctè dicentia, quod testes singulares non probent, procedunt in testibus singularibus singularitate oblativā, & diversificativā, non adminiculativā, *num. 301.* Solvitur instantia, *num. 302. & 303.* Testes singulares singularitate admini-

adminiculativa, factum particulare, seu actum specialem, & individuum non probant, *nu. 304.* Et si magna exinde confurgat præsumptio, & aliquando plus quam semiplena probatio, *nu. 305.* Unde Judex potest moveri ad deferendum juramentum suppletorium, *num. 306.* Imò quandoque ad indubitanter credendum, & ferendam sententiam, *ibid.* In causis criminalibus non probant testes singulares singularitate adminiculativā; & si causent præsumptionem contra Reum &c. *num. 307. & 308.* Testes singulares singularitate adminiculativā probare usuram, tenent non pauci Doctores, *num. 309.* Sententia opposita videtur tenenda, *nu. 310.* Idem dicendum de probatione Hæresis, *num. 311.* Ad probationem sollicitationis poenitentium in confessionali, admittuntur testes singulares, sed non probant sine aliis præsumptionibus, & indicis, *num. 312.*

2. Testis contrarius, quis? *T. 20. nu. 313.* Testis varius, seu varians, quis? *num. 314.* Et quomodo differat à contrario? *n. 315.* Testis vacillans, quis? *n. 316.* Si deponat verè dubitans, fidem non meretur, *num. 317.* Et quid, si deponat titubando, timendo, dudando? *nu. 318.* Judex debet Vacillationem testis, & causam ipsius, in Actis ponere, *num. 319.* Et ad detrehendum eam ejusmodi contrarietatem, varietatem, & vacillationem, testes personaliter evocare, *num. 320.* Si testes videantur inter se contrarii, tunc pro possibili debet Judex evocare dicta interpretari, ut non contradicant, &c. *n. 321.* Testium dicta benignè sunt interpretanda, ne perjurii reatu notentur, *ibid.* Testes duo ex una parte producti, & sibi manifestè contradicentes, nihil probant; sed si multi fuerint, valet testimonium plurium concordantium, est debilitetur, *nu. 322.* Quid agendum si duo testes allegent tertium, qui negat se interfuisse, aut aliquid scire? *num. 323.* *Magis credendum est duobus testibus affirmantibus, quam centum negantibus:* idque declaratur, *ibid.* Testibus ex utraque parte productis, & manifestè contrariis, qui sint præferendi? *num. 324. & 325.*

Testis sibi ipsi contrarius, nihil probat, *T. 20. n. 326.* Nisi forsitan incontinenti correxerit prius dictum: nam tunc statim posteriori dicto, *num. 326. & 327.* Testis in judicio contraria deponens est competenter puniendus & qualiter? *n. 328.* Nisi per errorem, seu ignorantiam id acciderit, *nu. 329.* Et quid, si unum dixit in judicio, & aliud extra judicium? *ib.* Quando testis in diversis judiciis, vel diversis instantiis ejusdem judicii contraria deponit, statim primæ ejus depositioni juratur, *nu. 330.* Nisi ex intervallo dictum suum corrigat, allegando errorem facti, etiamque probando, *nu. 331.* Aut nisi posterius dicatur judiciale testis illius sit magis verisimile, vel adminiculatum aliis conjecturis, *n. 332.* Fallit etiam in causa Hæresis, *n. 333.* Et quando testis deposuit primum dictum sine juramento, & posterius contrarium cum juramento, *nu. 334.* Si testis sub juramento deposuit unum in judicio, & contrarium ejus dixit extra judicium, standum est dicto judiciali, nisi contrarium aliunde probetur, *num. 335. & 336.* Solvuntur notabiles objectiones contra hoc, *num. 337. 338. & 339.* Prima testis depositio jurata judicialis, debilitatur per secundam judicalem contrariam, arbitrio Judicis, *nu. 340.* Idemque dicendum, quando testis extra judicium, responderit contraria dictis in judicio, *n. 341.* Inter testes inter se contrarios, & Instrumenta contraria, est disparitas, *T. 22. n. 323.*

Testes de scientia, qui? *T. 20. num. 342.* Testes tenentur reddere causam scientiæ, seu testimonii sui, *n. 343.* Testes de credulitate, qui? *n. 344.* Hi pro-

priè non dicuntur testes, *ibid. & nu. seq.* Sententia lata per dicta testium de credulitate, nunquam transit in rem judicatam, *num. 344.* Testes ex auditu auditus sive Testes de auditu alieno, qui? *n. 345.* Non dicuntur verè, ac propriè testes; & cur? *nu. 347.* Testes de credulitate utrum sint admittendi, & aliquid probent? *T. 20. n. 348. & seqq.* Regula est, quod testes de credulitate non probent, *num. 348.* Fallit hæc in pluribus casibus: ut, quando credulitas est proxima sensui, *n. 349. & 350.* Sive quando testis sufficientem reddat rationem credulitatis suæ, *nu. 351.* Item fallit in iis, quæ sunt difficilius probationis, *n. 352.* Admittuntur quoque testes de credulitate ad probandam hominis innocentiam, *n. 353.* Sicut & in purgatione Canonica, *ibid.* Testes deponentes per verbum *Credo* de iis quæ consistunt in peritia artis, probant: ut Medici, Obstetrices &c. *nu. 354.* Nisi debeant deponere de rebus sensu corporeo perceptibilibus, *ibid.* Testes de credulitate probant contra producentem, *n. 355.* Sicut & confessio de credulitate probat contra producentem, *nu. 356.* Testis primò deponens de veritate & postea dicens, se illud credere, probat, *n. 357.* Testes de credulitate faciunt indicium efficacissimum; & quando? *n. 358.* Testimonium de credulitate admittitur in omnibus illis casibus, in quibus admittitur testimonium de auditu alieno, *n. 359.*

2. Testes de auditu alieno, sive auditu auditus, an, & in quibus probent? *T. 20. nu. 360. & seqq.* Regula est, quod testimonium de auditu alieno non valeat, *nu. 360.* Etiam si fama concurrat, sine alio tamen adminiculo, *n. 361.* Dicitur unus faciliè sequitur multitudo, *ibid.* Idque vel maximè procedit in delictis, *nu. 362.* Notabilis casus quoad propositum refertur, *num. 363.* Testimonium de auditu proprio quoad res auditu perceptibiles, valet, *nu. 364.* Testes etiam de auditu alieno, probant in pluribus casibus; nempe in factis antiquis, *num. 364. & 365.* Probant etiam contra producentem, *n. 367.* Et quando agitur ad defensionem Rei, *num. 368.* Ac in aliis causis in quibus modica scientia fidem facit, *ibid.* Atque in illis, quæ sunt difficilius probationis, *num. 369.* Testes de auditu alieno faciunt præsumptionem, *num. 370.* Imò accedentibus aliis adminiculis etiam plenam probationem, *num. 371.* Ista procedunt quoad illi, à quibus testis auditus, jam sunt mortui, vel saltem longe abientes: alias secus, *n. 372.* Per testes ex auditu alieno olim probabatur consanguinitas, etiam contra valorem matrimonii, *n. 373.* Et quid hodie sit observandum? *n. 374. & seqq.*

2. Testes deponentes de fama, quot & quales esse debeant? *T. 20. num. 394.* Testes deponentes de fama debent deponere, quod ita audiverint dicitur à majori parte populi; & quomodo? *n. 395. & 396.* Populi nomine, qui hic intelligantur? *num. 396.* Testes de fama tenentur exprimere certas personas saltem duas, à quibus audiverunt, *n. 397.* Ac reddere causam scientiæ, & dicti sui, *n. 398.*

Testes quando, & qualiter sint producendi? *T. 20. num. 412. & seqq.* Testes regulariter sint producendi post litem contestatam, exceptis certis casibus, *num. 412. & 413. & T. 6. num. 14. & seqq.* Testes sint producendi tempore per Judicem designando, vel citandi à Judice ad instantiam partis, *T. 20. numer. 414.* Testis ultroneus censetur suspectus, & non probat, parte contra eum excipiente, *num. 415. & 417.* Si tamen deponat in presentia partis, valet dictum ejus nemine reclamante, *num. 416.* Productio, & receptio testimonii, regulariter debet fieri citata parte adversā; alius non probat, *nu. 418. & 419.* Debet etiam citatio illa scribi inter Acta judicii, *nu. 420.* in quo sensu

pars adversa debeat audire testes juxta *caput 2. de Test. nu. 421.* Dantur tamen plures casus, in quibus testes possunt recipi parte altera non citata, *nu. 422. 423. & seqq.* Excommunicari potest, qui impedire præsumit productionem testium, *T. 20. n. 431. 432. & 434. ac seq.* Et quid dicendum de Literis mutui compassus? *n. 433. & 434.* Quod si testes personaliter venire nequeant, concedenda est alteri Judici *Remissoria*; & quando? *num. 435. & seqq.* Depositiones testium à Judice Remissorium accipiente, qualiter transmitti debeant alteri Judici? *num. 437. & 435.* Cujus sumptibus testes è longinquo sint producendi? *T. 20. num. 438.* Expensæ testibus se longinquo venientibus debent, qualiter sint mensurandæ? *num. 439. 441. & seqq.* Utrum emolumentorum, quibus testis ob absentiam carere debet, ratio sit habenda? *num. 443.* Testium productiones quot fieri possint? *num. 445. & seqq.* An testes semel producti, iterum in eadem causa produci valeant? *num. 453. & seqq.* Vide supra *§. Productio testium.* Timor ubi notatus testium magis urget post publicationem attestatorum, quam antea, *num. 461.*

2. Testis antequam deponat, debet jurare; alioquin non probat, *T. 20. num. 463.* Quinque capitula secundum Glossam sunt juranda per testes; nempe, quod dicent totam veritatem, *num. 465.* Nullatenus interferendo falsitatem, *num. 466.* Et quod dicent veritatem pro utraque parte, *num. 467.* Et quidem omnem veritatem, sive interrogati, sive non, *num. 468.* Et quod non pretio, nec amore, nec timore &c. testimonium ferant, *num. 469.* Alii sextò requirunt, quod testes jurent, secretò tenere dictum suum, *num. 470.* Dantur nihilominus aliqui casus, in quibus probant testes non jurati, *num. 471. & seqq.* Ut, quando Judex super notorio recipit informationes, *num. 472.* Item in probatione consuetudinis populi, *num. 473.* Et generaliter, quando testes recipiuntur pro informatione solius Judicis, *num. 474.* Unde Executor Literarum Apostolicarum cum clausula, *Si idoneum eum inveneris*, potest recipere informationes à testibus non juratis, *num. 475.* De consuetudine multis in provinciis Personæ Illustres sine juramento testificantur &c. *num. 477.* Consuetudo illa non valet, quæ generaliter omnibus testibus creditur sine juramento, *nu. 478.* Testes sine juramento recepti, licet non probent, ne quidem semiplenè, faciunt tamen præsumptionem, *num. 479.* Non testimoniis, sed testibus judicandum est, *num. 477.* Testibus, an, & quando possit remitti juramentum, *num. 480.* Quæ formâ juramentum testium sit præstandum? *num. 488. & seqq.* Spectatò rigore juris, qui non habet manus, nequit testimonium judiciale dicere, *num. 489.* Episcopus receptus in testem, qualiter juret? *num. 491.* Testes prius debent jurare, quam deponere; alius non valet testimonium, *num. 492. & 493.* Testis debet jurare præsentè adversario &c. *num. 494. & seqq.* Vide supra *§. Juramentum testium.*

2. Testium examen, à quo & coram quibus, & ubi sit instituendum? *T. 20. num. 497. & seqq.* Testes sunt examinandi ab ipsomet giudice; & cur? *num. 497.* Qui tamen ex causa potest examen testium alteri committere, *num. 498.* Testes sunt examinandi secretò, & singulatim, *num. 499.* Et si per hoc non excludatur præsentia Notarii, eorum depositiones conferentibus, *num. 500.* In examine testium super crimine Hæresis, præter Notarium adhibentur alie duæ discretæ personæ, *num. 501.* Consultum est, ut idem fiat in aliis causis multum arduis, *ibid.* Examinatio testium regulariter fit in loco Judicii, *num. 502.* Quamvis etiam extra ju-

dicium, & ubivis locorum fieri possit, *num. 503.* Personæ egregiæ domi suæ examinari debent, *nu. 504. & seqq.* Et quæ sint tales Personæ egregiæ? *num. 505.* Idem dicendum de testibus valedudinariis, senibus, &c. *num. 506.* Sacerdotes, aliaque personæ Ecclesiasticæ, si producuntur in testes, coram seculari Judice non jurant, neque deponunt coram eo, sed coram Episcopo, *num. 507.*

2. Testes de quibus sint interrogandi, seu examinandi? *T. 20. num. 508. & seqq.* Testis tenetur reddere causam suæ scientiæ, si interrogatur, *num. 511.* Secus, si non interrogatur, *num. 512.* Testes sunt examinandi de singulis circumstantiis; puta de personis, loco & tempore, *num. 513.* De visu & auditu, *num. 514.* De scientiæ & credulitate &c. *num. 515.* Testes interrogari pro suggestionem, quid? *num. 516. & 517.* Iudex est prohibitorium, & vitandum, *num. 518.* Testium interrogaciones debent fieri in genere, gradatim descendendo ad magis specialia, *num. 519.* Vide supra *§. Interrogatoria.*

Testes extra articulum deponentes, nullam fidem faciunt, *T. 20. nu. 536.* Materia de testibus multum est arbitraria, *num. 546.* Testibus quæ exceptiones possint opponi? *n. 534. & seqq.* Vide supra *§. Exceptiones.* Testes, aut dicta eorum, à quo possint, vel non possint reprobari? *T. 20. nu. 547. & seqq.* Non possunt reprobare testem, quem induxi pro me, nisi nova causa supervenerit, ne quidem in alio Judicio, *nu. 547. & 548. & seqq.* Possunt tamen reprobare dicta testis à me producti, quando sunt sibi contraria, *num. 552.*

Testes probatorii, reproborii, & Testes reproborii reproboriorum, qui? *T. 20. num. 553.* Testes probatorii possunt reprobari per alios testes reproborios, & hi rursus mediantibus aliis, sive per testes reproborios reproboriorum; sed non ultra, *nu. 554.* possunt tamen testes reproborii reproboriorum, reprobari per instrumenta, *n. 556.* Modus in reprobatione testium probatoriorum & reproboriorum observandus, in quo consistat? *n. 557. & seqq.* Non sufficit dicere in genere, v. g. Quod testis sit criminofus; sed oportet crimen specificè exprimere; & cur? *n. 557.*

2. Testes auctoritate publicè sunt citandi, vocato etiam adversario, *T. 21. n. 2.* Si testes legitime citati venire, aut testificari nolint, per Judicem compelli possunt, *n. 3. & seqq.* Officium testium est publicum, vel quasi publicum, *n. 4.* Testes non illicè compellendi sunt, sed debet præcedere monitio, *n. 6.* Nisi eorum Testimonium mox à principio sit necessarium, *n. 7.* Testes admoniti, & testificari recusantes, compellendi sunt pro qualitate Fori, *n. 8.* Nempe, de Jure Canonico per censuras Ecclesiasticas, *n. 9.* Et de Jure Civili pignora capiendo, vel multam imponendo, *num. 10.* quæ poenâ puniatur ille, qui subtrahit testes à testificando? *T. 21. n. 11. & seqq.* Talis potest excommunicari, *n. 11.* Et puniatur poena extraordinariâ, tanquam contemptor Judicis, *n. 12.* An etiam puniatur poena falsi? *num. 13. & 14.*

Testes continentur appellatione Instrumentorum, *T. 21. nu. 13. & 14.* Propriè tamen aliud sunt instrumenta, aliud testes, *num. 14.* Subtrahens adversario instrumenta, vel testes, ex hoc solo causam non perdit, ostendit tamen, quòd iniquum foret causam, *nu. 15. & 16.* Certum est, quòd in causis civilibus testes possint compelli ad testificandum, nisi reperiantur expressè privilegiati, *n. 17.* Utrum etiam in causis criminalibus cogendi sint testes? *n. 18. 19. & seqq.* Testes non sunt cogendi, quando agitur de probando crimine occulto, *num. 22.* Vel

Vel quando ex tali depositione grave periculum, v. g. capitalis inimicitie, imminet testi, *n. 23.* In certis casibus etiam de Jure Canonico, coguntur testes ferre testimonium in causis criminalibus; & quibus? *nu. 24. 25. & seqq.* Quamvis sint Personæ privilegiatæ, ita ut non possint cogi ad ferendum testimonium? *T. 21. num. 29. 30. & seqq.* Utrum Clericus possit compelli ad ferendum testimonium contra suam Ecclesiam, *num. 38. & seqq.* An possit cogi ad testificandum, qui juramento se obstrinxit ad nihil dicendum, *n. 43. 44. & seqq.*

2. Testium nomina, qui interfuerint actui, sunt Instrumento publico inscribenda, *T. 22. nu. 25.* Testium tamen subscriptio non requiritur, *nu. 26.* Per testes potest probari, scripturam alicujus manu, vel voluntate esse conscriptum, *T. 22. n. 162. & seqq.* Si testes deponant super contractu, seu de contentis in scriptura, tunc sufficienti duo testes pro ejus probatione, *num. 164.* Bonum est argumentum à Teste ad Notarium publicum; & è contra, *T. 22. n. 266.* Datur tamen aliqua disparitas inter testem, & Notarium, *nu. 273.* Si testis falsitatem circa substantialia adjiciat suo testimonio, dictum ejus reprobat in totum, *nu. 278.* Secus si circa accidentalia duntaxat, *n. 281.*

Testes instrumentarii, & extranei, qui? *T. 22. num. 292.* Probatio per testes simpliciter loquendo, est dignior probatione per instrumenta, *num. 282. & 283. ac seqq.* Probatio per testes est vera, & naturalis, *num. 285.* Testium de-positione potest elidi fides Instrumentorum, *n. 286. & seqq.* Testes plenam fidem faciunt, etiam in criminalibus, *n. 289.* Per testes Instrumentarios qualiter possit instrumentum impugnari? *num. 292. & seqq.* Vide supra *§. Instrumenta, quibus modis, & §. Instrumentum publicum.* Testium absentia, qualiter probari possit? *T. 22. nu. 295.* Magis creditur duobus testibus affirmantibus quam mille negantibus; & cur? *num. 298.* Duobus testibus æquivalet Instrumentum; & quomodo? *num. 312. & 315.* Testes instrumento incipit, quando probent? *num. 316.* Valet testimonium testium, qui recordantur celebrari, v. g. contractus, non tamen anni, mensis aut diei, quo is factus est, *num. 301.* Inter testes magis credendum est testibus deponentibus de bonitate, quam aliter asserentibus, *T. 23. num. 82.* Testis contra quem fit exceptio de crimine, illo probato repellitur à Testimonio, de crimine tamen non puniatur, *T. 25. n. 133.*

2. Testificata didicita, quando dicantur? *T. 20. num. 454. & seqq.* Non censetur didicisse testificata cui testes revelarunt, quid dixerint, aut dicturi sint, *num. 455.* Secus, quando Judex prælegit partibus testium depositiones, vel quis eas subtraxit, *num. 456.* Post didicita testificata nequit pars super eisdem articulis reproducere priores testes, nec alios producere, & cur? *nu. 457.* Etiam didicisset testificata statim post primum, vel secundam productionem testium, *num. 458.* Dempis certis casibus, *num. 459.* In causa appellationis, an post didicita testificata possint priores, vel novi testes produci? *n. 460. & seqq.*

3. Testes in Testamento solemnè scripto quinam esse possint, & quomodo habere se debent? Vide *Testamenti solemnè scripti natura, & solemnitas.*

Testes in Testamento privilegiato ad causas pias, *T. 26. n. 144. & n. 152. ac seqq.*

Testes ad Testamentum militis, rustici, & tempore pestis, quot & quales requirantur? *T. 26. nu. 16. & seqq.*

4. Testis unus quando sufficiat ad dissolvenda sponsalia? *T. 1. n. 315. & seqq.*

Testes ad Matrimonium requisiti quot? & quales esse

debeant, ac possint? *T. 3. n. 102. & seqq.* Sufficiunt moraliter præsentès, *num. 106.* Etiam dolo, & vi detenti, *n. 108.*

Testes in causa Matrimoniali contra illud, quinam esse possint? *T. 18. n. 14.*

Testificari contra Matrimonium possunt, qui accusare illud valent, *T. 18. n. 14.* Subinde potest quis esse simul accusator & testis, *num. 15.* A ferendo testimonio in causa matrimoniali quinam repellantur? *num. 16.*

R. J. Testes non valent nisi rogati, *C. II. R. XXXI. num. 12.*

Testes duo ordinariè sufficientes, *C. II. R. XL. nu. 4.*

Testis depositio dubia contra producentem, est interpretanda, *C. II. R. LVII. num. 6.*

TESTIMONIUM.

R. J. Testimonium in uno falsum ex toto censetur falsum, *C. II. R. XXXVII. num. 13.*

TEUTONICUS.

3. Teutonici Ordinis origo & initium, *T. 31. n. 42.*

THALMUT.

1. Thalmut Judæorum per Papam jussus fuit comburi, *T. 2. n. 289.* Et cur? *n. 288.*

THEOLOGUS.

1. Theologus an sit præferendus Canonis in promotione ad Dignitates Ecclesiasticas? *P. num. 44. & seqq.* Sententia S. Joannis Capistrani circa hoc, *num. 46.* Quoad officium Vicarii Capitularis, sed vacante, præfertur Canonis Theologo, *T. 28. num. 73.*

THESAURARIUS.

1. Thesaurarius, alio nomine dicitur Sacrista, *T. 26. n. 4.* Et quod ejus officium? *n. 4. & 5.*

THESAURUS.

2. Thesaurus in fundo latens non possidetur, donec apprehendatur, *T. 12. num. 110.*

TIMOR.

R. J. Timor Dei alius filialis, alius servilis, *C. I. R. VIII.*

—servilis alius bonus & utilis, alius purè mundanus & inutilis, *ibid. n. 2. 3. 4. & 5.*

—Ex timore servili inutili faciens præceptum nihil mèretur, *num. 6.*

TITULUS.

1. Titulus, ut quis ordinari valeat, quid? *T. 11. nu. 69.* Vocatur à nonnullis Titulus sustentationis, *ibid.* Requiritur ad Ordines sacros, non verò ad minores, *n. 69. & 70.* Titulus est triplex, I. Beneficii Ecclesiastici, *num. 71.* II. Patrimonii; an tale possit alienari? *n. 72.* III. Paupertatis, seu Professionis Religiosæ, *n. 73.* Nequeunt ordinari ad hunc Titulum Religiosi non Professi, aut qui ad certum duntaxat tempus sunt professi, *nu. 74.* Et quid de Religiosis Societatis Jesu? *n. 75.* Quid censendum de Titulo mensæ? *n. 76.* Quæ sit poena Ordinantis alicquem, & Ordinari, abique competentis Titulo sustentationis? *num. 191. & 192. & seqq.* Ordinatus scienter sine Titulo olim erat suspensus, sed non hodie, *n. 197. & seqq.* Dummodo solus Ordinatus non fuerit in culpa, fingendo Titulum, quem non habuit, *num. 198. & 199.* Notabilis objectio, ejusque solutio, *num. 200. & seqq.*

2. Titulus iustus, an, & cur requiratur ad præscriptionem? T. 26. num. 120. 121. 125. & 143. Vide supra *ψ. Præscriptio immemorialis*. Titulus ejusmodi, quid? nu. 127. Et quotuplex sit? nu. 128. Titulus *Pro soluto*, & Titulus *Pro suo*, dicuntur generales; alii speciales, n. 129. Titulus *Pro hæredes*, quando sufficiat ad præscriptionem? T. 26. n. 131. & *seqq.* Vide supra *ψ. Præscriptio per defunctum*. An ad omnem prorsus præscriptionem requiratur Titulus? n. 143. & *seqq.* Possessio temporis immemorialis est instar tituli, imo melior titulus de toto mundo, num. 144.

TONSURA.

1. Tonsura prima requiratur ad quodlibet Beneficium obtinendum, T. 6. num. 219. Tonsura prima an sit Ordo propriè dictus, T. 11. n. 10. & *seqq.* Ponitur sententia negativa Theologorum, num. 11. & *seqq.* Effectus primæ Tonsuræ, quales? num. 14. Prima Tonsura dicitur Ordo clericalis, latè accipiendò nomen ordinis, juxta Theologos? n. 15. Refertur sententia Canonistarum tenentium, quod prima Tonsura sit Ordo propriè dictus, num. 16. & *seq.* Prima Tonsura imprimat characterem, nu. 20. Requirit certam materiam, & formam; & qualem? nu. 20. Ac de necessitate præcepti prærequirit characterem Confirmationis, nu. 21. Sententiæ Canonistarum non obstat Concilium Tridentinum; & cur? nu. 22. Prima Tonsura juxta Canones obtinet nomen Ordinis, num. 23. Id ipsum supponit Rota Romana, n. 25. Inferuntur Corollaria, n. 23. & 24. Quid tenendum pro foro externo? n. 25. Tonsura prima, quando & ubi conferri possit? n. 30.

2. Tonsura Clericorum. Vide *Clericorum obligatio deserendi habitum*.

TORNEAMENTUM.

5. Torneamenta quid & quotuplicia? T. 13. num. 2. & *seqq.* Quæ sunt cum periculo vitæ, sunt prohibita sub poenis homicidii, num. 5. & *seqq.* Fieri solita sine periculo vitæ, sunt licita Laicis, nu. 8. Non item Clericis, n. 9.

R. J. Torneamento mortuus privatur Ecclesiastica sepultura, C. II. R. LIII. num. 11.

TORTURA.

1. Tortura. Ad torturam non est sufficiens indicium, nominatio focii criminis facta per Reum de se confessam, T. 18. nu. 113. Confessio per torturam expressa, ut præjudicet contenti, quæ requirantur? T. 18. num. 137. & *seq.* Indicia legitima, seu ad torturam sufficientia, quæ? nu. 139. & *seqq.* Vide supra *ψ. Indicia*. Tortura non est infligenda ante assignatas Reo defensiones cum copia indiciorum &c. nu. 143. Utrum ad torturam sufficiant indicia, quæ sunt minus, quàm semiplena probatio? num. 144. Ad torturam regulariter non est deveniendum, nisi in subsidium, seu quando delictum aliter probari non potest, nu. 145. Fallit hoc in nonnullis casibus, num. 146. Ut confessio facta in tortura probet, requiritur quòd tortus persistat in confessione, num. 147. Tortus qualiter censetur persistere in confessione? n. 148.

5. Tortura an, quando, & quomodo fieri possit, ac debeat in processu criminali Regularium? T. 1. nu. 472. & *seq.* Apud nos sine consilio, & consensu Diffinitori, vel proborum, ac peritorum, illa fieri non potest, *ibid.* Oblatæ defensiones, & earum impugnationes prius Diffinitorio communicari debent, num. 473. Confessus jam, vel convictus de aliquo crimine ratione illius nequit torqueri, num. 474. Quinam torqueri valeant? *ibid.* Modus tor-

quendi, nu. 475. Ante torturam fit decretum, & quale? n. 476. Sub tortura notantur omnes actus, & gestus Rei, num. 477. Confessio in tortura facta ut probet, debet altera die in banco Juris ratificari: & quomodo? n. 480. Ratificatio facta datur Patrono copia examinis cum termino respondendi, n. 481. Si expediens videretur, communicatur etiam Patroni defensionis Actori, vel Advocato fiscali: horum praxis, n. 482.

R. J. Torturæ usus debetè servatus approbatur, C. I. R. VI. num. 3.

—à tortura non est inchoandus processus, *ibid.* num. 2.

—ad debitum torturæ modum, quænam requirantur, *ibid.* à n. 5. usque 11.

—à torturæ quinam sint immunes? *ibid.* n. 8.

—contra judicem non servato juris ordine ad torturam procedentem, datur appellatio, & actio injuriarum perpetua, *ibid.*

TOTUM.

R. J. Totum quod juris est in toto, idem etiam est in qualibet parte ipsius, C. II. R. LXVI. n. 4.

—in toto parte continetur, C. II. R. LXXX. num. 1. &c.

TRADITIO.

1. Traditiones qua ratione differant à consuetudine? T. 4. num. 22.

2. Traditio habetur ex significatione rei, T. 12. num. 135. Et quid dicendum de dolo vini signato? nu. 158. Quando opponitur custodia rei venditore contentente, censetur res illa tradita, n. 137.

R. J. Traditio rei venditæ, vel donatæ quid operetur? C. II. R. LIV. num. 2.

TRANSACTIO.

1. Transactio ex falsis instrumentis inita, solum tractatur quoad capitula, quæ inde composita sunt, non quoad alia, T. 3. nu. 171. & 181. Transactio quas conventiones complectatur? T. 35. n. 8. Pactum continet sub se Transactiones, n. 9.

Transactio largè, & propriè accepta, quid? T. 36. nu. 2. & 3. Non valet, nisi fit de re dubia; idque declaratur, nu. 4. Neque valet super sententiâ jam latâ, exceptis certis casibus, n. 5. & 6. Transactio est pactio quædam, n. 7. Atque contractus onerosus, & innominatus, nu. 8. & 9. In ea non habet locum penitentia, nu. 10. Ad Transactionem tria requiruntur, & quæ? num. 11. & *seqq.* Quomodo differat à pacto gratuito, & amicitiam compositione? num. 14.

Transactio, de quibus generatim fieri possit? T. 36. nu. 15. & *seqq.* Est salubris, nu. 17. Nequit fieri, nisi super re dubia, nu. 18. Super matrimonio non potest fieri transactio, quando per eam aliquis fieret contra vinculum matrimonii: aliàs secus, num. 19. & 20. In sponsalibus de futuro valet transactio, n. 21. An sit licitum transigere super relictis in testamento, vel Codicillo? nu. 22. & *seq.* Et an valeat transactio super alimentis in ultima voluntate relictis? n. 25. & *seqq.* Aut de alimentis præteritis, vel non mortis causâ donatis? num. 28. & 29. De Jure Civili licitum est transigere de quolibet crimine capitali, & sanguinem suum quoquo modo redimere, n. 30. Excepto adulterio, n. 31. De criminibus verò non capitalibus transigere non licet, num. 32. Nisi super crimine Falsi, n. 33. An etiam spectato Jure Canonico, licitum sit transigere super crimine, n. 34. & 35.

1. Transactio super Beneficio Ecclesiastico, dato ac retento aliquo temporali, nequit fieri, T. 36. num. 36. Si datur spirituale pro spirituali, tunc in spiri-

TRANSUMPTUM.

2. Transumpta originalium Instrumentorum, quam vim probandi habeant? T. 23. n. 59. & *seqq.* Vide supra *ψ. Exemplaria*.

TREBELLIANICA.

3. Trebellianica. Vide *Falcidia*.

TREUGA.

1. Treuga, quid? T. 34. nu. 6. Treugæ vocabulum, quale? nu. 7. An differat ab induciis? *ibid.* Treuga est duplex, num. 8. Nempe conventionalis, & Canonica seu Legalis, nu. 9. & 10. Treugæ canonica, cur fuerint statutæ? nu. 11. An sint ulu receptæ? nu. 13. & 10. Sifactio publico pro hostem violatur Treuga, illico altera pars potest arma resumere, nu. 17. Secus, si ea violetur factio duntaxat privato, num. 18. Tunc enim satisfactio prius petenda est, num. 19. & 17.

TRIBUTUM.

2. Tributum de agris solvunt Ecclesie, & Clerici, T. 2. num. 226. & 227.

3. Tributum quid, & quotuplex? T. 49. num. 38. A quo, & ob quam causam imponi possit? nu. 42. & *seqq.* Quandonam obligent in conscientia? num. 43. & *seqq.*

Tributum solvere est signum subjectionis, T. 49. nu. 230. & num. 242. A præstantis Tributis immunes sunt Ecclesie, Ecclesiasticæque Personæ, bonaque earum, n. 237. Tam ordinariis, nu. 238. quàm extraordinariis, num. 253.

TRIDENTINUM.

5. Tridentinum Concilium an, & qualia revocari Regularium privilegia? T. 33. num. 135.

TRIENNALIS.

3. *Triennalis* Regula non excludit Ordinarium inquietem de Beneficii Titulo, T. 5. n. 349.

5. De Triennali Regula an, & quando in casu Beneficii simoniacè accepti locum habeat? T. 3. n. 329.

TRINITAS.

1. Trinitatis sanctissimæ nomine, quid intelligatur? T. 1. num. 5. Trinitatis vocabulum à tempore Apostolorum usitatum, num. 6. Mytherium SS. Trinitatis explicatur à Concilio Generali in c. firmiter, de Summ. Trinit. num. 7. & *seqq.* A tota Trinitate Christus JESUS est communiter incarnatus, nu. 13. & *seqq.* Opera Trinitatis ad extra sunt indivisa, num. 14. & *seqq.* Disparitas inter opera SS. Trinitatis ad extra, & Incarnationem Verbi, num. 18. In Divinis datur vera & realis unitas quoad essentiam, nu. 10. Nec tamen hinc sequitur quaternitas, *ibid.* num. 8. & 9.

TURPIS, TURPITUDO.

2. Turpitudinem propriam detegere nemo debet cogi; & quomodo istud sit intelligendum? T. 18. n. 165. & 204. Turpitudinem propriam allegans, non auditur; & quomodo? T. 24. n. 72.

3. Turpis persona, quæ dicatur? T. 26. n. 418.

3. Turpitudinem propriam alleganti non creditur, T. 13. num. 60.

4. Turpitudinem propriam allegans, non est audiendus, T. 1. n. 8.

R. J. Turpis rei pactum non valet, C. II. R. LXXXV. num. 6.

spiritualibus locum habet transactio, num. 37. Loquendo de re spirituali quoad ejus proprietatem, n. 38. Secus, ubi agitur de Beneficio Ecclesiastico quoad titulum, nu. 39. Transactio super spirituali subjectione, an valeat? num. 43. Quod si superior gratis eximat Ecclesiam reservatam in signum subjectionis annuâ pensionem? num. 44. Transactio super annexis spirituali, v. g. super Jure patronatus, non valet, si fiat interveniente temporali, n. 45.

Transactionis effectus, qui? T. 36. num. 46. & *seqq.* Primarius ejus effectus est, imponere suam litibus, num. 46. Per eam tolluntur omnes actiones, obligationes, probationes, instrumenta & jura in contrarium militantia, num. 47. Nequit invita altera parte revocari ob Rescriptum Principis, num. 48. Vel ex prætextu instrumentorum de novo repertorum, *ibid.* Extenditur ad connexa & accessoria, imò, & ad ignota; & quando? num. 49. Alius Transactionis effectus est, parere exceptionem litis finitæ, nu. 50. Solvitur instantia, nu. 51. Transactio an possit rescindi ob læsionem ultra dimidium, nu. 52. & *seqq.* Si Ecclesia, vel Minor in transactione graviter lædatur, potest petere restitutionem in integrum, num. 53. Graviter lædens alterum in transactione, tenetur in Foro conscientie ad restitutionem; & in foro externo datur actio de dolo, ac rescinditur transactio, &c. num. 54. & 55. Probabilius est, quod transactio etiam bonâ fide hinc inde celebrata rescindi possit ob læsionem ultra dimidium, n. 56. & *seqq.* Transactio est species alienationis, nec potest fieri de rebus Ecclesie immobilibus, aut pretiosis absque solemnitatibus juris, num. 62. Transactio pro Prælato, vel Rectorem Ecclesie facta sine consensu superioris, non obligat successorem, sed solum, transigentem, n. 63. Secus si fuerit confirmata ex certa scientia per Sedem Apostolicam, n. 64.

R. J. Transactio generalis extendit se etiam ad incognita & ignorata, C. II. R. LXXXI. n. 7.

TRANSITUS.

3. Transitus de una Religione ad aliam de facto paucis licitus est, T. 31. num. 260. Quamvis de Jure communi valeat, nu. 261. Si sit ex bono fine, nu. 262. Ad Religionem strictiorem, num. 63. five ex Regula, five ex statutis talem, num. 264. A Religione S. Francisci ad nullam aliam transire licet, num. 265. Ut transire alias licitus sit, debet fieri sine infamia & detrimento Religionis deserendæ, num. 266. Et cum petita licentia superioris prioris, num. 267. Quæ licentia, si indiseret negatur, non impedit Transiitum, n. 268. Practica instructio circa modum petendi licentiam, num. 269. & *seq.* Superior sine licentia Papæ ad nullam aliam transire potest, nu. 271. Ut transiit ritè fiat, debet prius consistare, quod Religio strictior, Transientem recipere velit, num. 272. Et Transiens exhibeat Dimissorias, n. 273. Regulariter non expedit ab una Religione ad aliam transire, num. 274. Causæ ob quas expedit à minus stricta ad strictiorem transire, num. 276. & *seq.*

TRANSLATIO.

1. Translatio, quid? T. 7. nu. 2. Translatio Episcopi à quo fieri possit? num. 2. & 3. Effectus translationis Episcopi, quales? num. 12. Vide supra *ψ. Episcopi translatio*.

TRANSUBSTANTIATIO.

1. Transubstantiatio, hæc vox in Generali Concilio primum adinventâ fuit, T. 1. nu. 133. Idque convenienter, num. 134.

4. Turpius eicitur, quam non admittitur hospes, T. I. num. 224.

TUTOR.

- R. J. Tutor qui licet vendere rem pupillarem, non tamen potest eam oppignorare, C. II. R. LIII. num. 16.

V.

VACATIO, VACARE.

1. Vacatio Beneficii per mortem, & Vacatio per renunciationem, sunt diversa, T. 3. nu. 168. Vacatio Beneficii durat usque ad confirmationem novi Prælati, T. 6. n. 33.
3. Vacare Beneficium, & vacatio ejusdem apud sedem, vel in Curia quid? Et quid Juris de ea? T. 5. n. 473. & seqq.
Vacatio Beneficiorum. Vide Beneficiorum Vacatio. Potest fieri, & intelligi multipliciter, T. 8. num. 2. & seqq.
Vacatio sedis. Vide Sedes Vacans.

VAGABUNDUS.

2. Vagabundi, qui? T. 2. n. 44. Vagabundus an sit, qui pergit ad locum, in quo domicilium est collocaturus? n. 45. Vagabundi foriuntur Forum, ubi reperiuntur, num. 46.

VAGUS.

4. Vagi qui sint? T. 3. n. 96. & seqq.
Vagorum Parochus in ordine ad contrahendum Matrimonium quis sit? T. 3. num. 88. & seqq. Sine licentia Ordinarii validè, non tamen licitè vagorum Matrimonio assistit Parochus, num. 92. & seqq. Militis quando censentur vagi ad propositum? num. 94.

VARIARE.

3. Variare quomodo, & quoties possit Patronus Laicus? T. 38. n. 57. & seqq.

VAS.

- R. J. Vasa sacra tangere quando liceat? C. I. R. VII. num. 10.

VASALLUS.

3. Vasallus ratione Feudi quas obligationes & Jura habeat? T. 20. num. 110. & seqq. Quando amittit Feudum? n. 130. & seqq.

VECTIGAL.

3. Vectigal quid? T. 39. n. 39. Solut Princeps imponit, n. 40. Et ex qua causa? n. 41. An, & quando obliget in conscientia? num. 43. & seqq. Ab eo solvendo quandonam eximantur Ecclesiæ, Ecclesiasticæque personæ? T. 49. n. 248. & seqq.
R. J. Vectigalia recipiens debet reparare vias, &c. C. II. R. LV. num. 14.

VEL.

3. Vel dictionis natura est, quod ponatur inter diversa, T. 5. n. 409.
Vel dictio subinde sumitur pro Et, T. 38. n. 5.
R. J. Vel quando sit dictio copulativa? C. II. R. LXX. num. 19.

VENATIO.

5. Venatio, quid & quotuplex? item quæ licita, vel illicita? T. 24. nu. 2. & seqq. Sylvatica quieta, & moderata raro facta etiam Clericis est licita, nu. 5. Non verò tumultuosa & clamorosa, nec moderata nimis frequenter facta, num. 6. Et quare? num. 7.

Sententiæ Patrum contra venationem, num. 8. Pœnæ Clerici Venatoris, nu. 9. Sunt hodie abrogatæ, num. 10.

Venationem exercentes Clerici non sunt Irregulares, T. 12. num. 201.

VENDERE, VENDITOR.

5. Vendere rem pluris justo pretio an sit usura? T. 19. n. 97. & seqq.
R. J. Venditor non tenetur vitium notum rei venditæ insinuare, C. II. R. XXXI. n. 5. — nec tenetur ad eversionem nisi ab emptore laudatus, C. II. R. XXXI. n. 14.

VENIA.

- R. J. Venia peccati, v. Peccatum.
R. J. Veniæ facilitas est incentivum peccandi, C. I. R. II. num. 7.

VERBUM.

1. Verba sunt interpretanda, ut aliquid operentur, P. num. 114. Verborum superfluitas in Jure est vitanda, nu. 113. & seqq. Argumentum à superfluitate vitanda, est fortissimum in Jure, num. 115. Verba debent potius impropriari, quam quod sint superflua, num. 116. Dummodò inde non sequatur aliquid absurdum, vel iniquum, num. 117. & 123. Dantur tamen casus, in quibus vel superfluitas verborum non censetur intervenire, vel toleratur; & quando? n. 118. & seqq.

Verba clara non admittunt interpretationem, neque voluntatis conjecturam, T. 1. num. 384. & 385. Verba Statuti an debeant impropriari, ut reducantur ad Jus commune? num. 385. Interpretatio, potius menti, quam verbis legis convenire debet, num. 386. & seqq. Non tamen est recedendum à verbis, nisi manifestum sit, aliud sensisse disponentem, num. 389. Verba sunt intelligenda secundum propriam significationem, nisi aliud suadeat subiecta materia, num. 390. Duplex verborum proprietas, naturalis & civilis, num. 391. Verba sunt improprianda, quando hoc suadet subiecta materia, num. 392. Vel natura actus, sive contractus, num. 393. Verba ita sunt intelligenda, ut res, de qua agitur, potius valeat, quam pereat, nu. 394. Etiam verba impropriando, si opus fuerit, num. 395. Et ne sequatur absurdum, neve verba remaneant superflua, num. 396. Verba generalia generaliter sunt intelligenda, num. 398. Nisi per aliud distinguatur, num. 399. Verba legis poenalis, aut odiosæ, si sunt clara, debent servari, cit. T. 2. num. 428. Verba legis poenalis debent intelligi cum effectu; nisi sint casus excepti, num. 433. & 434. Verba in Rescripto, quando sunt clara, intelliguntur secundum propriam significationem, T. 3. num. 119. Verba sunt sic intelligenda, ut res de qua agitur, magis valeat, quam pereat, cit. T. 3. num. 196.

2. Verba narrativa, & enuntiativa, quæ? T. 19. nu. 103. Quam vim probandi habeant verba narrativa Litterarum Apostolicarum? num. 103. 104. & seqq. Vide supra v. Pape verba narrativa. Quid dicendum de verbis narrativis Imperatoris, Regis &c.? n. 112. Verba testium benignè sunt interpretanda, ne perjurii reatu notentur, T. 20. num. 321.

3. Verba Legis in propria significatione accipienda sunt, T. 49. n. 117.

4. Verba intelligenda sunt juxta mentem proferentis, T. 1. n. 27. Et juxta sensum communem loquendi, num. 29.

Verba varia, quibus contrahuntur, & non contrahuntur sponalia, T. 1. n. 32. & seqq.

Verba

Verba clara non admittunt interpretationem. Vide Clara.

5. Verborum significatio quomodo intelligenda? T. 40. n. 1. & seqq. Servandæ sunt inter alias Regulæ sequentes I. Verba sunt intelligenda cum effectu, ut aliquid operentur, n. 2. II. Verba sunt intelligenda secundum subiectam materiam, num. 3. III. Verba sunt intelligenda, ut excludatur delictum, num. 4. IV. Verba clara non admittunt interpretationem, n. 5. V. Verba sunt intelligenda, ut non derogetur quæsito Juri Tertii, num. 6. VI. Verba sunt intelligenda, ut evitetur absurdum, nu. 7. VII. Verba sunt intelligenda, ut evitetur contradictio, vel correctio, n. 8. VIII. Verba sequentia accipiunt interpretationem à precedentibus, & è contra, num. 9. De aliis Regulis remissivè, num. 10.

VERBERATIO.

4. Verberatio conjugis an, & quando præbeat causam divortii? T. 19. num. 38. & seqq. Ex justa causa potest vir uxorem leviter verberare, non item graviter, num. 39. Verberatio gravis, & crudelis tractatio quæ? num. 44.

VERIFICARI.

4. Verificari quo tempore debeant preces & causa in supplicatione oblata pro dispensatione? A. nu. 217. & seqq.

VERISIMILE, VERISIMILITUDO.

- R. J. Verisimilius quid dicatur? C. II. R. XLV. n. 2. R. J. Verisimilitudo habetur pro veritate, C. II. R. XLV. num. 3. 9.

VERITAS.

3. Veritas requirit administranda Legis, T. 26. nu. 128. R. J. Veritas non est omitenda propter scandalum vitandum, C. II. R. III. num. 3.

VERO.

3. Verò dictio est adverbialia præcedentem in Jure & facto, T. 5. num. 555.

VESTIS.

1. Vestes sacerdotales non iterum sunt benedicendæ, neque Altaria reconsecranda, in quibus schismatici &c. celebrarunt, T. 16. num. 30.
3. Vestis talaris quid? T. 1. num. 97. Virgata, & partita quæ? num. 108.

VETITUM.

4. Vetitum seu interdictum Ecclesiæ quatenus impedimentum quid? & quomodo obliget? T. 16. nu. 3. & seqq. Non annullat Matrimonium, n. 8. Nisi apponatur clausula irritans, num. 10.

VEXATIO.

5. Vexatio quotuplex & cujus redemptio excuset à Simonia? T. 3. num. 308. & seqq.

VIA.

2. Via ut est servitus rustica, quid? T. 26. num. 99. VICARIUS, VICARIA, VICARIATUS.

1. Vicarius generatim, quis? T. 28. num. 2. Vicario est obediendum, & deferendum, tanquam illi, cujus vices gerit, num. 3. Vicarius locum habet non solum in negotiis civilibus, sed etiam Ecclesiasticis, num. 4. & 5. Solvitur instantia, n. 6. & 7. Anaslai Reiffensuel Repertorium.

Vicariorum divisio, quæ? num. 8. & seqq. Vicarii in Divinis, qui? num. 9. Presbyteri illi, qui loco principalis Rectoris deserviunt Ecclesiæ, propriè dicuntur Vicarii, non Parochi, n. 10. Vicarii jurisdictionis, qui? n. 11. Vicarius quomodo differat à Judice delegato? T. 29. n. 28. & T. 28. n. 17. Vicarii Episcoporum dantur triplicis generis, T. 28. num. 12. Vicarii nati, seu legitimi Episcoporum, qui? nu. 13. Vicarii dati, seu constituti Generales ipsorum, & Vicarii Foranei, qui? num. 14. & 15. Vicarius Generalis Episcopi, quis? num. 16. Inter Vicarium Generalem, & Foraneum Episcopi multiplex datur differentia, nu. 18. & seqq. A Vicario Generali non appellatur ad Episcopum, bene tamen à Foraneo, ibid. Ille potest esse Delegatus Papæ, non hic, num. 19. Vicarius Generalis Episcopi habet dignitatem, in d. (pælatu jure communi) præcedit Canonicis Cathedralibus: secus est in Foraneo, num. 20. Ille non est Ordinarius, bene tamen ille, num. 21. Vicarii Foranei jurisdictione est delegata, ibid.

Vicarii alii sunt perpetui, alii temporales, T. 28. num. 22. Vicarii perpetui, qui? num. 23. Tales habent titulum in Beneficio, sique nequeunt removeri, num. 24. Vicarii temporales qui, & cur sic appellentur? num. 25. Vicarii perpetui institutio ad quem pertinet? num. 26. Quando quibusque de causis institui possit, & solet? num. 26. & 27. ac seqq. Recensentur casus, in quibus nequit institui Vicarius perpetuus, num. 28. Is acquirit jus in re, verumque titulum in Beneficio, num. 30. Et habens Vicariam perpetuam, censetur Beneficiatus, num. 31. Quæ à Jure statuta sunt de Ecclesiæ curatis, locum habent in Vicariis perpetuis, num. 32. Idque declarat singillatim, num. 33. 34. & 35. Titulus Vicarii perpetui in Beneficio qualis, num. 36. Congrua portio de fructibus Beneficii, qua ratione ei debeat assignari? n. 37. & seqq. Quid circa eam statuerit B. Pius V. in Bulla ad Exequendum? n. 38. Portio illa fructuum nequit Vicario perpetuo postea minui, simulque hic cum ea licet sit tenuis, debet esse contentus, n. 39.

Vicarius perpetuus Ecclesiæ habet curam animarum in actu, Rector principalis in habitu, T. 28. num. 40. Vicarius perpetuus propriè non dicitur Rector Ecclesiæ, nu. 41. & nu. 10. Tamen penes eum est exercitium curæ, non penes Rectorem Ecclesiæ, num. 42. Unde Rector principalis eo invito nequit curam animarum in illa Ecclesia exercere, ibid. Quæ nihilominus circa talem Ecclesiam agenda pertinent ad Rectorem principalem? cit. num. 42. Rectore principali mortuo, non expirat officium Vicarii perpetui, nu. 43. Solvitur instantia, ibid. In Vicarium, præsertim perpetuum, quandoque transfertur tota cura, n. 44. Vicarius perpetuus Ecclesiæ Parochialis tenetur intra annum promoveri ad sacerdotium ad instar verorum Parochorum, n. 34. & T. 14. n. 30. Vide supra v. Parochus.

1. Vicarii temporales propriè non sunt Beneficiarii; T. 28. n. 45. & seqq. Habentque se ad instar Mercenariorum, num. 46. Generatim loquendo causa excusans Clericum à personali Servitio, sufficit ad constituendum Vicarium temporalem, num. 47. & seqq. Vicariorum temporalium nominatio, & approbatio, ad quem pertinet? nu. 51. Num ad modicum tempus possit Parochus constituere talem Vicarium absque licentia Episcopi? num. 52. Vicarii Generalis nomine, quis intelligatur? T. 28. nu. 58. Inter Vicarium Generalem, & Officialem Episcopi, an sit discrimen? num. 59. & seqq. Officialis Episcopi, in Jure vocatur etiam Vicarius Generalis, n. 61. Officialis in Italia, dicitur apud nos